

Broj: 03-02-449/2023
Sarajevo, 16.06.2023. godine

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

Primljeno: 19-06-2023			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
01,02	-02-	1822	23

**PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

- Predstavnički dom -
gđa Mirjana Marinković - Lepić, predsjedavajuća

- Dom naroda -
gosp. Tomislav Martinović, predsjedavajući

Poštovani,

U skladu sa članom IV.B.3.7.c) (III) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, a u vezi sa čl. 178. i 179. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08 i 26/20) i sa čl. 171. i 172. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09 i 24/20), radi razmatranja i usvajanja, dostavljam Vam **PRIJEDLOG ZAKONA O PRIJEVOZU OPASNIH MATERIJA**, koji je utvrdila Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 5. sjednici, održanoj 14.06.2023. godine.

Prijedlog zakona se dostavlja na službenim jezicima i pismima Federacije Bosne i Hercegovine.

S poštovanjem,

Prilog u printanoj i elektronskoj formi (CD):

- Prijedlog zakona na bosanskom jeziku,
- Izjava o usklađenosti,
- Obrazac broj 2 i
- Obrazac IFP-DA.

Co: Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova-
Federalno ministarstvo unutarnjih poslova
gosp. Ramo Isak, ministar

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

PRIJEDLOG

**ZAKON
O PRIJEVOZU OPASNIH MATERIJIA**

Sarajevo, juni 2023. godine

ZAKON

O PRIJEVOZU OPASNIH MATERIJIA

I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

(Predmet Zakona)

Ovim zakonom uređuju se: uvjeti za prijevoz opasnih materija u pojedinim oblastima prijevoza (cestovnom, željezničkom, zračnom saobraćaju i saobraćaju na unutrašnjim plovnim putevima), dužnosti pravnih i fizičkih lica koja sudjeluju u prijevozu opasnih materija, uvjeti za ambalažu i vozila, uvjeti za imenovanje savjetnika za sigurnost, poslovi organa uprave u vezi sa prijevozom opasnih materija i uvjeti za provođenje osposobljavanja lica koja sudjeluju u prijevozu ili u rukovanju opasnim materijama, nadzor nad provođenjem zakona i druga pitanja koja se odnose na prijevoz opasnih materija na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).

Član 2.

(Usklađivanje sa pravnom stečevinom EU)

Ovaj zakon usklađuje se sa pravnom stečevinom EU u vezi sa Direktivom 2008/68/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća od 24. septembra 2008. o kopnenom prijevozu opasnih tvari (Sl. list, broj 260/13, 24. 9. 2008.) – Prečišćeni tekst od 3. 9. 2021.

Član 3.

(Subjekti prijevoza)

(1) Prijevoz opasnih materija na teritoriji Federacije mogu obavljati pravna i fizička lica, čija registrirana djelatnost obuhvata prijevoz opasnih materija u cestovnom, željezničkom i zračnom saobraćaju i saobraćaju unutrašnjim plovnim putevima, a koji se obavlja pod uvjetima utvrđenim ovim zakonom i drugim posebnim propisima kojima se uređuje ova oblast, kao i ugovorima iz člana 7. ovog zakona.

(2) Za vrijeme prijevoza opasnih materija ili obavljanja određenih radnji u vezi s tim prijevozom iz stava (1) ovog člana, pravna i fizička lica dužna su svaku radnju s opasnim materijama obavljati tako da se preduzimaju preventivne i zaštitne mjere kojima se osigurava zaštita života i zdravlja ljudi, zaštita od zagađivanja životne sredine i materijalnih dobara te radi sigurnosti saobraćaja.

Član 4.

(Izuzeci od primjene Zakona)

(1) Odredbe ovog zakona ne odnose se na prijevoz opasnih materija koje za svoje potrebe vlastitim prijevoznim sredstvima obavljaju:

- a) Oružane snage Bosne i Hercegovine koje prijevoz opasnih materija za svoje potrebe obavljaju prema posebnom propisu;
- b) međunarodni vojni savezi, međunarodne vojne organizacije ili oružane snage drugih država koji su ugovorom vezani sa Bosnom i Hercegovinom;

- c) policijske, sigurnosne i obavještajne strukture Bosne i Hercegovine;
- d) policijske snage organa unutrašnjih poslova Federacije i kantona;
- e) snage civilne zaštite prilikom provođenja mjera zaštite od neeksplozivnih ubojitih sredstava.

(2) Propis o načinu prijevoza opasnih materija koji za svoje potrebe obavljaju organi iz stava (1) tačke d) ovog člana donosi federalni ministar unutrašnjih poslova (u daljnjem tekstu: federalni ministar), a za snage civilne zaštite iz tačke e) ovog člana primjenjuje se propis iz člana 97. tačke b) ovog zakona.

(3) Odredbe ovog zakona ne odnose se na promet opasnih materija koje su izuzete od primjene utvrđene u ugovoru iz člana 7. tačke a) ovog zakona, a odnose se na određene količine i namjene utvrđene u tom ugovoru, i to izuzeća koja se odnose na namjenu prijevoza, prijevoz gasova, prijevoz tekućih goriva, prijevoz materija koje su upakirane u ograničenim količinama, prijevoz prazne neočišćene ambalaže i prijevoz količina materije koje se prevoze u prijevoznj jedinici, kao i druge materije izuzete po osnovu ugovora iz člana 7. tač. od b) do g) ovog zakona.

(4) Svi poslovi u vezi sa prijevozom opasnih materija klase 7 iz člana 5. stava (1) tačke k) ovog zakona (radioaktivne materije) obavljaju se u skladu sa Zakonom o radijacijskoj i nuklearnoj sigurnosti u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 88/07) i podzakonskim propisima koji se donose na osnovu tog zakona.

(5) Svi poslovi u vezi sa prijevozom opasnih materija iz klase 1 iz člana 5. ovog zakona, a koje su navedene u tački od PN1 do tačke PN2 Liste roba Posebne namjene („Službeni glasnik BiH“, broj 25/17), obavljaju se u skladu sa Zakonom o kontroli kretanja oružja i vojne opreme („Službeni glasnik BiH“, broj 53/09 i 22/16 - u daljnjem tekstu: Zakon o kontroli oružja) i podzakonskim propisima koji su doneseni na osnovu Zakona o kontroli oružja te odredbama ovog zakona za pitanja koja nisu regulirana Zakonom o kontroli oružja.

(6) Državni organi te pravna i fizička lica sa teritorije Federacije koja se bave poslovima prometa radioaktivnim materijama dužni su ostvarivati neposrednu saradnju sa Državnom regulatornom agencijom za radijacijsku i nuklearnu sigurnost (u daljnjem tekstu: Državna regulatorna agencija).

Član 5. **(Vrste opasnih materija)**

(1) Pod opasnim materijama, u smislu ovog zakona, smatraju se:

- a) klasa 1 - eksplozivne materije i predmeti s eksplozivnim materijama;
- b) klasa 2 - gasovi (zbijeni gasovi, gasovi pretvoreni u tečnost i gasovi rastvoreni pod pritiskom);
- c) klasa 3 - zapaljive tečne materije;
- d) klasa 4.1 - zapaljive čvrste materije, samoreagirajuće materije i desenzitizirane eksplozivne čvrste materije;
- e) klasa 4.2 - samozapaljive materije;
- f) klasa 4.3 - materije koje u dodiru sa vodom razvijaju zapaljive gasove;
- g) klasa 5.1 - oksidirajuće materije;

- h) klasa 5.2 - organski peroksidi;
- i) klasa 6.1 - otrovne materije;
- j) klasa 6.2 - zagađujuće (infektivne) i zarazne materije;
- k) klasa 7 - radioaktivne materije;
- l) klasa 8 - korozivne (nagrizajuće) materije;
- m) klasa 9 - ostale opasne materije.

(2) Opasne materije iz stava (1) ovog člana razvrstane su u klase, u skladu s međunarodnim ugovorom iz člana 7. tačke a) ovog zakona.

(3) Bliži pojam, sadržaj i definicije opasnih materija iz stava (1) ovog člana te njihova klasifikacija i razvrstavanje u ambalažnu grupu obavlja se u skladu sa međunarodnim ugovorom iz stava (2) ovog člana.

Član 6.

(Prijevoz opasnih materija klase 3)

Radi zaštite života i zdravlja ljudi, životne sredine, materijalnih dobara i sigurnosti saobraćaja, prijevoz opasnih materija klase 3, koje se odnose na naftu i naftne derivate, na teritoriji Federacije do rafinerije i naftnih skladišta (terminala) obavlja se željezničkim saobraćajem, a od naftnih skladišta (terminala) do krajnjeg kupca (stanica za snabdijevanje gorivom motornih vozila) cestovnim saobraćajem, osim ako je ugovorima iz člana 7. ovog zakona drugačije određeno.

Član 7.

(Međunarodni ugovori)

Na prijevoz opasnih materija, osim odredbi ovog zakona, istovremeno se primjenjuju i odredbe sljedećih međunarodnih ugovora kojima se uređuju pitanja prijevoza opasnih materija i to:

a) na prijevoz opasnih materija u cestovnom saobraćaju primjenjuje se Evropski sporazum o međunarodnom cestovnom prijevozu opasnih materija (*European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road – ADR*), Ženeva, septembar 1957. godine, uključujući i anekse A i B te izmjene i dopune;

b) na prijevoz opasnih materija u željezničkom saobraćaju primjenjuje se Zakon o potvrđivanju Protokola od 3. juna 1999. s izmjenama, Konvencija o međunarodnom željezničkom prijevozu (*Convention concerning the International Carriage by Rail – COTIF*), od 9. maja 1980. (Protokol iz 1999.) i Konvencija o međunarodnom željezničkom prijevozu (*COTIF*) od 9. maja 1989. u verziji Protokola o izmjenama od 3. juna 1999. sa pripadajućim dodacima - Dodatak C - Pravilnik o međunarodnom željezničkom prijevozu opasnih materija (*Regulation concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Rail – RID*);

c) na prijevoz opasnih materija unutrašnjim plovnim putevima primjenjuje se: Evropski sporazum o međunarodnom prijevozu opasnih materija unutrašnjim plovnim putevima (*European Agreement Concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Inland Waterways – ADN*), Ženeva, maj 2000., uključujući odgovarajuće anekse te izmjene i dopune;

d) Bazelska konvencija o kontroli prekograničnog kretanja opasnog otpada i njegovom zbrinjavanju (*Basel Convention on the Control of Transboundary Movements of Hazardous Wastes and their Disposal*) i Odluka o uslovima prekograničnog kretanja opasnog otpada u skladu sa Konvencijom o kontroli prekograničnog kretanja opasnih otpada i njihovom zbrinjavanju;

e) na prijevoz opasnih materija u pomorskom saobraćaju primjenjuje se:

1) Međunarodna konvencija o zaštiti života na moru (*The International Convention for the Safety of Life at Sea – SOLAS, 1972.*), sa pripadajućim izmjenama i dopunama i, prema potrebi, i sljedeći međunarodni akti:

2) Međunarodni pomorski kodeks za opasne materije (*The International Maritime Dangerous Goods Code – IMDG Code*) sa pripadajućim izmjenama i dopunama (svi brodovi bez obzira na vrstu i veličinu);

3) Međunarodni kodeks za sigurnosne procedure za prijevoz opasnih materija u rasutom stanju (*The Code of Safe Practice for Solid Bulk Cargoes – BC Code*) sa pripadajućim izmjenama i dopunama;

4) Međunarodni kodeks za gradnju i opremanje brodova za prijevoz ukapljenih gasova (*The International Code for the Construction and Equipment of Ships Carrying Liquefied Gases in Bulk – IGC Code*) sa pripadajućim izmjenama i dopunama;

5) Međunarodni kodeks za gradnju i opremanje brodova za prijevoz opasnih hemikalija u rasutom stanju (*The International Code for the Construction and Equipment of Ships carrying Dangerous Chemicals in Bulk – IBC Code*) sa pripadajućim izmjenama i dopunama;

6) Kodeks za gradnju i opremanje brodova za prijevoz opasnih hemikalija u rasutom stanju (*The Code for the Construction and Equipment of Ships Carrying Dangerous Chemicals in Bulk – BCH Code*) sa pripadajućim izmjenama i dopunama;

7) Međunarodni kodeks za siguran prijevoz brodovima pakirnog osiromašenog nuklearnog goriva, plutonija i visokoradioaktivnih otpada (*The International Code for the Safe Carriage of Packaged Irradiated Nuclear Fuel, Plutonium and High-Level Radioactive Wastes on board Ships – INF Code*) sa pripadajućim izmjenama i dopunama;

8) Međunarodna konvencija o sprečavanju zagađenja koja uzrokuju brodovi (*The International Convention for the Prevention of Pollution from Ships, 1973.*), izmijenjena Protokolom iz 1978. (*MARPOL 73/78*) sa pripadajućim izmjenama i dopunama;

f) na prijevoz opasnih materija zračnim putem primjenjuje se:

1) Aneks 18 Konvencije o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu (*Convention on International Civil Aviation*);

2) Tehničke instrukcije Međunarodne organizacije za civilno zrakoplovstvo za siguran transport opasnih materija zrakom (*International Civil Aviation Organisation – ICAO Technical Instructions for the Safe Transport of Dangerous Goods by Air*) s izmjenama i dopunama;

3) Uputstvo za postupanje u slučaju opasnosti za avionske nezgode koje su povezane s opasnim materijama (ICAO Doc. 9481 *Emergency Response Guidance for*

Aircraft Incidents Involving Dangerous Goods) i (ICAO Doc. 9181 *Emergency Response Guidance for Aircraft Incidents Involving Dangerous Goods*);

4) IATA-ini priručnici za obuku i propisi o opasnim robama (*IATA Dangerous Goods Regulations*);

g) na prijevoz opasnih materija u poštanskom saobraćaju primjenjuju se propisi Svjetskog poštanskog saveza (*Universal Postal Union*).

Član 8.

(Značenje pojmova koji se koriste u Zakonu)

(1) Pojedini pojmovi koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

a) *opasne materije* su materije utvrđene članom 5. ovog zakona, koje po svojim osobinama mogu za vrijeme proizvodnje, rukovanja, prijevoza, skladištenja ili upotrebe ugroziti zdravlje ljudi, izazvati zagađenje životne sredine ili nanijeti materijalnu štetu imovini;

b) *vozilo* je svako motorno vozilo namijenjeno za upotrebu na cesti, koje ima najmanje četiri kotača i maksimalno projektiranu brzinu veću od 25 km/h, te njegove prikolice, s izuzetkom vozila koja se kreću šinama, pokretnim uređajima te poljoprivredni i šumski traktori koji se za vrijeme prijevoza opasnih materija ne kreću brzinom većom od 40 km/h;

c) *ambalaža* je svaka jedinica izrađena, provjerena i odobrena prema ugovorima iz člana 7. ovog zakona, namijenjena za pakiranje ili punjenje opasnih materija (kutije, bačve, vreće, kanisteri, kombinirana ambalaža, posude, cisterne i ostale jedinice ambalaže);

d) *pakiranje* je jedinica ambalaže u koju je obavljeno pakiranje ili punjenje opasne materije i koja je na taj način, kao cjelina, spremna za prijevoz sa znakovima upozorenja, natpisima, oznakama i naljepnicama i ako nisu prekoračeni limiti po pakiranju ili bruto kilaži;

e) *punilac* je stručno lice koje preuzima opasne materije u tečnom, gasovitom, praškastom ili rasutom stanju i puni ih u predviđene prostore vozila koja služe za prijevoz opasnih materija, odnosno koji priprema tako napunjene teretne prostore i vozila za prijevoz;

f) *paker* je stručno lice koje pakira, puni ili priprema pakiranje opasne materije za prijevoz;

g) *utovarivač* je stručno lice koje obavlja utovar opasne materije u prijevozno sredstvo (vozilo i dr.) namijenjeno za prijevoz opasne materije;

h) *organizator prijevoza* je svako fizičko ili pravno lice koje organizira prijevoz opasnih materija ili obavlja kao organizator druge usluge koje se odnose na prijevoz opasnih materija;

i) *pošiljalac* je lice koje predaje opasne materije na prijevoz i koje je u ugovoru o prijevozu, odnosno u dokumentu o prijevozu navedeno kao pošiljalac;

j) *prijevoznik* je pravno ili fizičko lice koje obavlja prijevoz opasnih materija i koje je u ugovoru o prijevozu, odnosno u dokumentu o prijevozu navedeno kao prijevoznik;

k) *primalac* je lice koje preuzima opasne materije i koje je u ugovoru o prijevozu, odnosno u dokumentu o prijevozu navedeno kao primalac;

l) *plovilo* je bilo koje plovilo za plovidbu unutrašnjim plovnim putevima ili pomorsko vozilo;

m) *savjetnik za sigurnost* je lice koje ima međunarodno priznati certifikat o stručnoj osposobljenosti kao dokaz da je osposobljen da primijeni važeće međunarodne propise o prijevozu opasnih materija na odgovarajuće vidove prijevoza opasnih materija;

n) *nadzor* je svaka provjera, pregled ili drugi postupak kojem je cilj da se utvrdi da li se provode sve sigurnosne mjere propisane za prijevoz opasnih materija koje obavljaju nadležni organi određeni ovim zakonom;

o) *vozač* je lice koje rukuje i upravlja prijevoznim sredstvom koje se koristi za prijevoz opasnih materija u cestovnom saobraćaju;

p) *vagon* je željezničko vozilo bez vlastitog pogona, koje se vozi na svojim vlastitim kotačima na željezničkim prugama te se koristi za prijevoz tereta.

(2) Ostali izrazi i pojmovi korišteni u ovom zakonu imaju isto značenje kao i u ugovorima iz člana 7. ovog zakona.

Član 9.

(Donošenje rješenja i drugih akata)

Postupci koji se vode prema ovom zakonu, na zahtjev stranke ili po službenoj dužnosti, radi utvrđivanja činjeničnog stanja i donošenja rješenja ili drugih akata, provode se prema odredbama Zakona o upravnom postupku („Službene novine FBiH“, br. 2/98 i 48/99), osim u pitanjima u kojima je ovim zakonom i ugovorima iz člana 7. ovog zakona drukčije određeno.

II - PRAVA I DUŽNOSTI ORGANA UPRAVE FEDERACIJE I KANTONA

Član 10.

(Federalni i kantonalni organi uprave u postupku provođenja ovog zakona)

Osnovni nosioci provođenja ovog zakona, podzakonskih propisa i međunarodnih ugovora iz člana 7. ovog zakona u oblasti prijevoza opasnih materija na teritoriji Federacije su federalni i kantonalni organi uprave prema poslovima utvrđenim u čl. od 11. do 15. ovog zakona, osim ako je ovim zakonom drugačije određeno.

Član 11.

(Poslovi federalnih ministarstava i federalnih uprava u vezi s prijevozom opasnih materija)

Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova - Federalno ministarstvo unutarnjih poslova (u daljnjem tekstu: Federalni MUP), Federalno ministarstvo prometa i komunikacija, Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije, Federalno ministarstvo zdravstva te Federalna uprava za inspekcijske poslove, u oblasti prijevoza opasnih materija, obavljaju sljedeće poslove:

a) provode utvrđenu politiku i osiguravaju primjenu ovog zakona i međunarodnih ugovora iz člana 7. ovog zakona u pitanjima koja su ovim zakonom stavljena u poslove tih organa uprave;

b) donose podzakonske propise ili učestvuju u donošenju tih propisa sa drugim federalnim ministarstvima za koja su ovlaštena ovim zakonom i osiguravaju izvršavanje tih propisa;

c) odlučuju o davanju odobrenja ili drugih akata, koji su ovim zakonom stavljeni u poslove tih organa uprave;

d) provode inspekcijski nadzor, u skladu s ovim zakonom;

e) rješavaju po žalbama koje se izjave na prvostepena rješenja koja donose odgovarajuća kantonalna ministarstava iz pojedinih oblasti ili ovlaštena pravna lica, u skladu s ovim zakonom;

f) ostvaruju odgovarajuću međusobnu saradnju i koordinaciju u rješavanju pitanja od zajedničkog interesa u oblasti prijevoza opasnih materija na teritoriji Federacije i pružaju međusobnu potrebnu stručnu i drugu pomoć;

g) najmanje jednom godišnje, a prema potrebi i češće, informiraju Vladu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada Federacije) o stanju i problemima prijevoza opasnih materija na teritoriji Federacije i primjeni propisa u pitanjima iz svoje nadležnosti, a mogu podnijeti i zajednički izvještaj ili informaciju;

h) obavljaju i druge poslove u oblasti prijevoza opasnih materija na teritoriji Federacije koji su ovim zakonom stavljeni u nadležnost tih ministarstava.

Član 12.

(Dodatni poslovi Federalnog MUP-a)

Federalni MUP, osim poslova iz člana 11. ovog zakona, obavlja i sljedeće poslove:

a) ostvaruje odgovarajuću saradnju sa kantonalnim ministarstvima unutrašnjih poslova u pitanjima koja su ovim zakonom stavljena u njihovu nadležnost radi pravilnog obavljanja tih poslova i pružanja stručne i duge pomoći,

b) ostvaruje odgovarajuću saradnju sa Ministarstvom sigurnosti i nadležnim organom unutrašnjih poslova Republike Srpske u rješavanju pitanja od zajedničkog interesa u oblasti prijevoza opasnih materija na teritoriji Federacije.

Član 13.

(Poslovi Federalne uprave civilne zaštite u vezi sa prijevozom opasnih materija)

(1) Federalna uprava civilne zaštite učestvuje u svim aktivnostima na pronalaženju i prikupljanju opasnih materija i njihovoj zaštiti kada dođe do gubitka ili njihovog nestanka ili kada za vrijeme prijevoza dođe do ispadanja ili prosipanja opasnih materija sa ciljem da se te materije pronađu, prikupe i smjeste na određena sigurna mjesta i provodi sve aktivnosti i mjere na sprečavanju štetnih posljedica po ljude, životnu sredinu i materijalna dobra, što se obavlja u skladu sa čl. 57. i 58. ovog zakona. Učešće u tim aktivnostima ostvaruje se angažiranjem odgovarajućih snaga i sredstava civilne zaštite (jedinice i službe) kojima raspolaže uprava.

(2) U izvršavanju zadataka iz stava (1) ovog člana dužne su da učestvuju i kantonalne uprave civilne zaštite te općinske i gradske službe civilne zaštite koje će angažirati odgovarajuće snage i sredstva civilne zaštite kojima uprava, odnosno služba raspolaže (jedinice i službe).

o (3) Jedinice i službe civilne zaštite iz st. (1) i (2) ovog člana poslove iz svoje nadležnosti obavljaju prema ovlaštenjima utvrđenim u propisima iz oblasti civilne zaštite.

Član 14.

(Poslovi kantonalnog ministarstva unutrašnjih poslova u vezi sa prijevozom opasnih materija)

Kantonalno ministarstvo unutrašnjih poslova provodi kontrolu i praćenje prijevoza opasnih materija na području kantona, u skladu sa svojim ovlaštenjima utvrđenim ovim ili drugim zakonom, odlučuje o davanju odobrenja i drugih akata za koja je ovlašteno ovim zakonom, ostvaruje saradnju sa Federalnim MUP-om u pitanjima prijevoza opasnih materija i postupa po nalogima i uputama tog ministarstva, s tim da ostvaruje odgovarajuću saradnju i sa kantonalnim ministarstvom nadležnim za promet i komunikacije te drugim organima kantona koji učestvuju u prijevozu opasnih materija.

Član 15.

(Poslovi kantonalnog organa uprave nadležnog za promet i komunikacije u vezi s prijevozom opasnih materija)

Kantonalni organ uprave nadležan za promet i komunikacije u oblasti prijevoza opasnih materija obavlja sljedeće poslove:

a) u saradnji sa kantonalnim ministarstvom unutrašnjih poslova i kantonalnim ministarstvom nadležnim za prostorno uređenje određuje mjesta za parkiranje vozila koja prevoze opasne materije,

b) učestvuje u radu komisije koja obavlja ispitivanje vozača i drugih lica ako je to zakonom ili drugim aktima određeno.

III - SAVJETNIK ZA SIGURNOST I LICA KOJA PREVOZE ILI RUKUJU OPASNIM MATERIJAMA

1. Savjetnik za sigurnost

Član 16.

(Imenovanje savjetnika za sigurnost)

(1) Pravna i fizička lica koja imaju sjedište, odnosno prebivalište u Federaciji, a čija djelatnost obuhvaća prijevoz opasnih materija cestom, zrakom, željeznicom ili u unutrašnjoj plovidbi te, u vezi s tim, obavljaju pakiranje, utovar, punjenje, prijevoz, pretovar i istovar opasnih materija ili druge poslove u vezi sa rukovanjem opasnih materija, moraju imati najmanje jednog savjetnika za sigurnost prijevoza opasnih materija (u daljnjem tekstu: savjetnik).

(2) Poslove savjetnika može obavljati lice koje je u radnom odnosu u pravnom ili fizičkom licu iz stava (1) ovog člana, a koje može imati i druge poslove, kao i lice koje nije u radnom odnosu u pravnom ili fizičkom licu iz stava (1) ovog člana, a angažirano je ugovorom za obavljanje poslova savjetnika.

(3) Savjetnik je dužan imati certifikat o profesionalnoj osposobljenosti za obavljanje poslova savjetnika, izdat od nadležnog organa ili institucije u Bosni i Hercegovini, odnosno Federaciji ili inozemstvu, u skladu s odgovarajućim ugovorima iz člana 7. ovog zakona.

(4) Pravno ili fizičko lice iz stava (1) ovog člana dužno je dostaviti podatke o savjetniku Federalnom MUP-u i Federalnom ministarstvu prometa i komunikacija, kao i kantonalnom ministarstvu unutrašnjih poslova i kantonalnom ministarstvu nadležnom za promet i komunikacije u roku od 15 dana od dana njegovog imenovanja, odnosno od dana angažiranja po ugovoru za obavljanje poslova savjetnika.

Član 17.

(Poslovi savjetnika)

(1) Savjetnik je ovlašten da prati primjenu propisa u oblasti prijevoza opasnih materija i u vezi s tim da nadgleda, provodi i usklađuje opće akte pravnog ili fizičkog lica i osigurava njihovu usklađenost s ovim zakonom i ugovorima iz člana 7. ovog zakona te obavlja druge poslove utvrđene propisom iz člana 97. tačke a) ovog zakona.

(2) Savjetnik je odgovoran za pravilno i zakonito obavljanje poslova iz svoje nadležnosti.

(3) Savjetnik je dužan da izradi i pripremi opći akt kojim će se urediti pitanja u vezi s rukovanjem opasnih materija sa mjerama sigurnosti u pravnom ili fizičkom licu za koje obavlja poslove savjetnika.

(4) Savjetnik je dužan provoditi odgovarajuće mjere radi sprečavanja nesreća, odnosno težih kršenja propisa.

(5) Savjetnik je dužan sastaviti godišnji izvještaj i obavljati druge poslove u vezi sa prijevozom opasnih materija.

Član 18.

(Stručno osposobljavanje savjetnika i polaganje ispita)

(1) Savjetnik podliježe obavezi stručnog osposobljavanja radi sticanja certifikata o osposobljenosti za poslove savjetnika i polaganju ispita za sticanje tog certifikata, što će biti bliže propisano propisom iz člana 97. tačke a) ovog zakona.

(2) Federalno ministarstvo za promet i komunikacije u saradnji sa Federalnim MUP-om i Federalnim ministarstvom energije, rudarstva i industrije, donosi program stručnog osposobljavanja savjetnika i imenuje komisiju za polaganje ispita za sticanje certifikata o stručnoj osposobljenosti savjetnika.

(3) Obavezi stručnog osposobljavanja i polaganja ispita iz stava (1) ovog člana ne podliježu lica koja su certifikat za savjetnika stekla u inozemstvu, u skladu s odgovarajućim ugovorima iz člana 7. ovog zakona.

(4) Stručna obuka i polaganje ispita za savjetnika za oblast prometa radioaktivnim materijama provodi se prema propisima i u nadležnosti Državne regulatorne agencije.

2. Stručna obuka lica koja učestvuju u prijevozu opasnih materija

Član 19.

(Način obuke lica koja učestvuju u prijevozu opasnih materija)

(1) Opasne materije mogu prevoziti samo lica koja su za to stručno osposobljena i koja su navršila 21 godinu života.

(2) Lica koja učestvuju u prijevozu opasnih materija moraju imati završenu stručnu obuku za obavljanje tih poslova, u zavisnosti od poslova radnog mjesta, i položiti ispit stručne obuke za obavljanje poslova vozača motornih vozila i lica koja učestvuju u

prijevozu opasnih materija u skladu sa međunarodnim ugovorima iz člana 7. ovog zakona.

(3) Stručna obuka lica iz stava (2) ovog člana provodi se po programu obuke iz člana 97. tačke c) ovog zakona.

(4) Stručnu obuku prema programu iz stava (3) ovog člana mogu obavljati pravna lica koja imaju potrebne materijalno-tehničke uvjete i stručne kadrove za obavljanje poslova iz programa obuke, u skladu s ugovorom iz člana 7. tačke a) ovog zakona, koje ovlasti:

a) Federalni MUP u saradnji sa Federalnim ministarstvom prometa i komunikacija, Federalnim ministarstvom energije, rudarstva i industrije te Federalnim zavodom za javno zdravstvo - za opasne materije iz člana 5. stav (1), klase: 1, 2, 3, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1, 5.2, 6.1, 6.2, 8 i 9 ovog zakona,

b) Federalni MUP u saradnji sa Državnom regulatornom agencijom za nuklearnu i radijacijsku sigurnost - za opasne materije iz člana 5. stava (1), klase 8 ovog zakona.

(5) Stručna obuka rukovalaca prijevoznim sredstvima (aviona - zrakoplova i dr.) i lica koja rukuju opasnim materijama koje se prevoze zračnim prometom obavlja se u skladu sa propisima koje donosi Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine.

Član 20.

(Komisija za ispit vozača motornih vozila i lica koja učestvuju u prijevozu opasnih materija)

(1) Stručni ispit za vozača motornih vozila i lica koja učestvuju u prijevozu opasnih materija iz člana 19. stava (4) tačke a) ovog zakona polaže se pred komisijom koju imenuje federalni ministar u saradnji sa federalnim ministrom prometa i komunikacija, federalnim ministrom energije, rudarstva i industrije te federalnim ministrom zdravstva.

(2) Lice koje je završilo stručnu obuku i položilo stručni ispit pred komisijom iz stava (1) ovog člana dobija certifikat za vozača motornih vozila i lica koja učestvuju u prijevozu opasnih materija, koji izdaje Federalni MUP.

(3) Certifikat o osposobljenosti vozača koji prevozi opasne materije važi pet godina i izdaje se na jednom od jezika u službenoj upotrebi u Federaciji i na engleskom ili francuskom ili njemačkom jeziku, ukoliko to nije drugačije određeno ugovorima iz člana 7. ovog zakona, s tim što je lice kojem je istekao certifikat obavezno obnoviti znanje u skladu s ugovorom iz člana 7. tačka e) ovog zakona u roku od tri mjeseca od isteka tog certifikata.

(4) U zračnom saobraćaju, certifikat o osposobljenosti za prijevoz opasnih materija važi dvije godine, s tim što je lice kojem je istekao certifikat, u roku od tri mjeseca od isteka tog certifikata, obavezno obnoviti znanje u skladu s ugovorom iz člana 7. tačke e) ovog zakona i Pravilnikom o stručnom osposobljavanju, potvrdama i odobrenjima stručnog osoblja koje obavlja poslove od značaja za sigurnost zračne plovidbe na aerodromu ("Službeni glasnik BiH", br. 27/07. 90/10 i 29/15.).

IV - MJERE SIGURNOSTI KOJE SE ODNOSE NA PRIJEVOZ SVIH VRSTA OPASNIH MATERIJA

1. Ambalaža za opasne materije

Član 21.

(Dopuštena ambalaža)

Opasne materije mogu se prevoziti samo ako su upakirane u odgovarajuću ambalažu koja ispunjava sljedeće uvjete i to:

- a) koja prema kvalitetu i izradi odgovara količini i specifičnostima opasnih materija koje se u njoj prevoze;
- b) u kojoj je dopušten prijevoz opasnih materija u skladu s odredbama ugovora iz člana 7. ovog zakona;
- c) koja je provjerena i odobrena u skladu s odredbama ugovora iz člana 7. ovog zakona;
- d) koja ima znakove upozorenja, natpise, oznake i listice za označavanje opasnosti te druge podatke o opasnim materijama i ambalaži, u skladu s odredbama ugovora iz člana 7. ovog zakona.

Član 22.

(Odobrenje za ambalažu)

(1) Proizvođač ambalaže za opasne materije dužan je pribaviti odobrenje za ambalažu koje izdaju sljedeći organi:

- a) za ambalažu za prijevoz tekućih zapaljivih tečnosti i gasova i cisterni koje su fiksno pričvršćene za vozila u cestovnom prijevozu - izdaje pravno lice koje odredi Federalno ministarstvo prometa i komunikacija,
- b) za ambalažu za prijevoz opasnih materija koja nije obuhvaćena odredbom stava (1) tačke a) ovog člana - izdaje pravno lice koje odredi Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije.

(2) Pravna lica iz stava (1) ovog člana odobrenje mogu izdati samo za ambalažu koja zadovoljava uvjete utvrđene u odgovarajućim ugovorima iz člana 7. ovog zakona, što u postupku izdavanja odobrenja pravno lice mora utvrditi.

(3) U odobrenju za ambalažu mora se odrediti način označavanja (kodiranja) koji mora odgovarati odgovarajućim ugovorima iz člana 7. ovog zakona. U tom odobrenju se mogu utvrditi i određena ograničenja za upotrebu ambalaže, ako su potrebna (posebni uvjet, rok važenja odobrenja i sl.).

(4) Odobrenje iz stava (1) ovog člana izdaje se u obliku rješenja.

Član 23.

(Oduzimanje odobrenja za ambalažu)

(1) Ako organ nadležan za nadzor utvrdi da ambalaža ne odgovara uvjetima predviđenim u ugovorima iz člana 7. ovog zakona, donosi rješenje kojim zabranjuje njenu upotrebu za prijevoz opasnih materija i o tome pismeno obavještava organ iz člana 22. stav (1) ovog zakona koji je nadležan za tu ambalažu.

(2) Kada nadležni organ primi to obavještenje, dužan je odmah po službenoj dužnosti pokrenuti postupak za oduzimanje odobrenja za ambalažu iz stava (1) ovog člana, što se provodi donošenjem rješenja.

Član 24.

(Uvjeti za izradu ambalaže)

(1) Posude, cisterne, kontejneri i druga vrsta ambalaže za prijevoz opasnih materija moraju biti izrađeni u skladu s ugovorima iz člana 7. ovog zakona.

(2) Ako se opasne materije prevoze u posudama od lomljivog materijala ili neotporne plastične mase, posude se moraju smjestiti u zaštitnu ambalažu (natpakete) i osigurati materijalom (polimernim granulama i sl.) za popunjavanje praznog prostora radi sprečavanja loma posude pri normalnim uvjetima prijevoza.

(3) Materijal (apsorbirajući materijal i sl.) za popunjavanje praznog prostora mora biti podešen prema prirodi opasne materije, a naročito mora biti podoban za upijanje tečne opasne materije ili tečnosti koju može ispuštati opasna materija.

Član 25.

(Ambalaža za tečne opasne materije)

Posude za prijevoz tečne opasne materije ili opasne materije potopljene u neku tečnost i posude za prijevoz rastvora opasne materije, kao i njihovi zatvarači moraju da budu takvi da izdrže unutrašnji pritisak pri promjenama temperatura koje materije mogu da postignu prilikom prijevoza, vodeći računa o potrebnom praznom prostoru za širenje tečnosti.

Član 26.

(Materijal za izradu ambalaže)

Materijal za izradu ambalaže za prijevoz opasnih materija iz člana 5. ovog zakona bira se u skladu s odgovarajućim odredbama ugovora iz člana 7. ovog zakona koje se odnose na ambalaže.

Član 27.

(Smještaj boca u prijevozno sredstvo)

(1) Boce u kojima se prevoze tečne opasne materije pakiraju se, odnosno stavljaju u palete prilikom prijevoza u vertikalnom ili horizontalnom položaju.

(2) Niske boce sa prečnikom većim od 30 cm u kojima se prevozi tečni naftni gas mogu se pakirati, odnosno stavljati u vozilo za prijevoz i prevoziti bez paleta, pri čemu stranice prostora u koji se stavljaju boce nisu niže od četiri petine visine boce i prostor prijevoznog sredstva je u potpunosti popunjen, a ukoliko nije, boce se moraju osigurati od prevrtanja.

(3) Ako su boce pakirane ili smještene u paletu u vertikalnom položaju, moraju biti osigurane od kotrljanja ili pomjeranja, a ako su pakirane, odnosno smještene u palete u vertikalnom položaju ili široke boce bez paleta – moraju se osigurati od prevrtanja.

Član 28.

(Označavanje ambalaža oznakama opasnosti)

(1) Ambalaža ili paketi u kojima se prevoze opasne materije moraju biti na vidljivom mjestu označeni odgovarajućom naljepnicom koja označava vrstu opasnosti i naljepnicom koja označava način rukovanja pošiljkom, što se obavlja u skladu s ugovorima iz člana 7. ovog zakona.

(2) Ambalaža ili paketi sa posudama izrađenim od lomljivog materijala moraju biti označeni listicama (naljepnicom FRAGILE - LOMLJIVO) kojima se označava lomljivost posude, a po potrebi (vrsta opasne materije, odnosno agregatno stanje opasne materije) i položaj ambalaže ili paketa pri prijevozu.

Član 29.

(Postupak sa praznim posudama)

(1) Prazne neočišćene posude u kojima su se nalazile opasne materije moraju biti zatvorene i označene na isti način kao da su napunjene opasnom materijom.

(2) Vozilo, voz i drugo prijevozno sredstvo kojima se prevoze posude iz stava (1) ovog člana moraju biti označeni na isti način kao i vozilo, voz i drugo prijevozno sredstvo kojima se prevoze posude napunjene opasnom materijom.

(3) Avioni kojima se prevoze posude iz stava (1) ovog člana moraju biti označeni u skladu s odgovarajućim odredbama ugovora iz člana 7. ovog zakona.

Član 30.

(Prijevoz prazne neočišćene ambalaže)

Za prijevoz praznih neočišćenih posuda, boca ili druge ambalaže u kojima su se nalazile opasne materije primjenjuju se odgovarajuće odredbe ugovora iz člana 7. ovog zakona.

2. Dužnosti pravnih i fizičkih lica koja su učesnici u prijevozu opasnih materija

Član 31.

(Vrste radnji u prijevozu opasnih materija)

(1) Pravna i fizička lica koja su učesnici u prijevozu opasnih materija mogu biti: pošiljalac, paker, punilac, vlasnik ili korisnik sredstava za prijevoz (vozila, cisterni i sl.), utovarivač, prijevoznik i primalac opasne materije.

(2) Lica iz stava (1) ovog člana u obavljanju poslova iz svoje nadležnosti imaju dužnosti utvrđene u čl. od 32. do 38. i drugim odredbama ovog zakona, kao i dužnosti utvrđene u ugovorima iz člana 7. ovog zakona.

Član 32.

(Dužnosti pošiljaoca)

Pošiljalac može predati opasne materije na prijevoz pod uvjetom da je prijevoz te materije dopušten, da je izdato odobrenje za prijevoz opasne materije, da je upakirana ili punjena u odgovarajuću ambalažu, da su osigurani uvjeti za način prijevoza, utovara, rukovanja, čuvanja, čišćenja i drugi uvjeti iz ugovora iz člana 7. ovog zakona i da su prijevozniku, odnosno vozaču koji rukuje i upravlja prijevoznim sredstvom uručene predviđene isprave za prijevoz opasnih materija iz člana 52. ovog zakona, odgovarajuće listice opasnosti koje se odnose na opasnu materiju koja se prevozi i primijeniti druge mjere sigurnosti utvrđene u ugovorima iz člana 7. ovog zakona.

Član 33.

(Dužnost pakera)

Paker je dužan pakiranje opasne materije obavljati na propisani način i pri tome poštovati znakove opasnosti, natpise i druge oznake koje se odnose na označavanje vrste opasnosti prilikom pripreme pakiranja i poštovati druge mjere sigurnosti predviđene u ugovorima iz člana 7. ovog zakona koje se odnose na pakiranje opasnih materija.

Član 34.

(Dužnosti punioca)

(1) Punilac opasnih materija za prijevoz dužan je da obavlja punjenje samo na mjestu (prostoru) koje je posebno određeno i odobreno za punjenje, da prije punjenja provjeri da li su sredstva za prijevoz namijenjena za prijevoz opasnih materija i njihova oprema očišćeni i tehnički ispravni, da osigura da se prijevozna sredstva pune samo opasnom materijom koja se može prevoziti tim prijevoznim sredstvima, da se punjenje obavlja do propisanog nivoa, odnosno dopuštene mase punjenja po litri zapremine, da po završetku punjenja provjeri da na vanjskoj i unutrašnjoj strani prijevoznog sredstva nema ostataka opasne materije, ukloni stare naljepnice i oznake opasnosti i da poštuje druge mjere sigurnosti utvrđene u ugovorima iz člana 7. ovog zakona.

(2) Mjesta (prostore) iz stava (1) ovog člana, kao i mjesta (prostore) iz čl. 36., 38. i 39. ovog zakona koja služe za punjenje, utovar ili istovar opasnih materija određuje kantonalno ministarstvo unutrašnjih poslova u saradnji sa kantonalnom upravom civilne zaštite u skladu s odgovarajućim odredbama ugovora iz člana 7. ovog zakona.

Član 35.

(Dužnosti vlasnika ili korisnika prijevoznog sredstva)

Vlasnik ili korisnik vozila, voza, aviona ili drugog sredstva za prijevoz opasnih materija (vozila, cisterne i dr.) dužan je osigurati da sredstvo za prijevoz bude izrađeno, opremljeno i označeno propisanim oznakama upozorenja, natpisima i drugim podacima o opasnim materijama i vozilu, da ima certifikat o ispravnosti vozila za prijevoz opasne materije, da sredstva za prijevoz i opremu održava u ispravnom stanju, da osigura potrebne provjere ispravnosti prilikom popravki ili prepravki prijevoznog sredstva i provodi druge mjere sigurnosti utvrđene u ugovorima iz člana 7. ovog zakona koje se odnose na prijevozna sredstva, kao i opremu za vozilo prema tim ugovorima.

Član 36.

(Dužnosti utovarivača)

Utovarivač opasnih materija za prijevoz dužan je utovar obavljati kada se utvrdi da su ispunjeni svi uvjeti iz člana 32. ovog zakona, da poštuje zabrane o utovaru i obaveznom razdvajanju opasnih materija, da utovar obavlja samo na mjestu (prostoru) koje je određeno i opremljeno za utovar i da primjenjuje druge mjere sigurnosti utvrđene u ugovorima iz člana 7. ovog zakona.

Član 37.

(Dužnosti prijevoznika)

(1) Prijevoznik opasne materije dužan je prije i za vrijeme prijevoza opasne materije preduzimati preventivne i sigurnosne mjere kojima se stvaraju uvjeti za siguran

prijevoz, odnosno uvjeti za zaštitu života i zdravlja ljudi, životne sredine i materijalnih dobara.

(2) Radi postizanja zaštite iz stava (1) ovog člana, prijevoznik je dužan osigurati: da su ispunjeni uvjeti iz čl. od 32. do 36. ovog zakona, da se radi o namjenskom vozilu, da je vozilo tehnički ispravno i da je pravilno natovareno i opterećeno, da posjeduje dokaz o osiguranju iz stava (3) ovog člana i da primjenjuje druge mjere sigurnosti utvrđene u odgovarajućim ugovorima iz člana 7. ovog zakona.

(3) Prijevoznik opasne materije dužan je osigurati opasnu materiju kod osiguravajućeg društva za slučaj štete prema trećim licima ili prema životnoj sredini.

Član 38.

(Dužnosti primaoca)

(1) Primalac opasne materije dužan je materiju preuzeti u što kraćem roku i istovariti je na propisan način samo na mjestu (prostor) koje je određeno i opremljeno za istovar opasne materije, očistiti vozilo i teretni prostor i sa vozila ukloniti znakove upozorenja, natpise i druge oznake i provoditi i druge mjere sigurnosti predviđene odgovarajućim ugovorima iz člana 7. ovog zakona, koje se odnose na istovar opasne materije.

(2) Savjetnik za sigurnost utvrdit će potrebu čišćenja i odrediti mjesto gdje će se obaviti čišćenje.

3. Utovar i istovar opasnih materija

Član 39.

(Mjesta utovara ili istovara opasnih materija)

(1) Utovar ili istovar opasnih materija (utovar, utakanje, pretovar, pretakanje, istovar, istakanje, čuvanje i druge vrste rukovanja u vezi s utovarom ili istovarom) može se obavljati samo na posebno određenim mjestima na kojima se ne ugrožavaju život i zdravlje ljudi, životna sredina ili materijalna dobra, odnosno sigurnost saobraćaja, s tim što se utovar obavlja prema članu 36., a istovar prema članu 38. ovog zakona.

(2) Mjesta na kojima se obavljaju radnje iz stava (1) ovog člana moraju biti osigurana propisanim uređajima i opremom te na odgovarajući način osigurana i na vidljivom mjestu označena oznakama opasnosti.

Član 40.

(Mjesta utovara ili istovara na željeznici, u luci ili zračnoj luci - aerodromu)

Mjesta utovara ili istovara opasne materije na željezničkim stanicama, u lukama i pristaništima (pomorska i riječna) i zračnim lukama - aerodromima određuje Federalno ministarstvo prometa i komunikacija u saradnji sa Federalnim MUP-om i federalnim ministarstvima nadležnim za poslove zdravstva, građenja i zaštite životne sredine.

Član 41.

(Zabrana pristupa neovlaštenim licima)

Neovlaštenim licima zabranjen je pristup mjestima na kojima se obavljaju radnje iz čl. 39. i 40. ovog zakona koja neposredno ne učestvuju u utovaru ili istovaru opasnih materija.

Član 42.

(Zabrane pri utovaru, istovaru i pretovaru)

Na mjestu na kome se obavlja utovar, istovar i pretovar eksplozivnih materija i opasnih materija koje imaju svojstvo zapaljivosti, zabranjeno je:

- a) držati materije i uređaje koji mogu izazvati požar ili omogućiti njegovo širenje;
- b) držati otvoreni plamen ili raditi s otvorenim plamenom (zavarivanje i sl.);
- c) pušiti i upotrebljavati sredstva za paljenje (šibice, upaljači za cigarete i sl.);
- d) koristiti uređaje ili sredstva koji imaju ložište;
- e) raditi alatom ili drugim uređajima koji iskre;
- f) postavljati nadzemne električne vodove bez obzira na napon;
- g) pokretati motor vozila, osim u slučajevima propisanim odgovarajućim odredbama posebnog propisa.

Član 43.

(Vrijeme i vremenski uvjeti pri utovaru, istovaru i pretovaru)

- (1) Utovar, istovar i pretovar opasnih materija obavlja se, po pravilu, danju.
- (2) Ako se utovar, istovar i pretovar opasnih materija obavlja noću, na mjestu utovara, istovara i pretovara mora biti vještačko osvjetljenje (električno i dr.), a električni uređaji izrađeni tako da ne mogu izazvati požar ili eksploziju u skladu s ugovorima iz člana 6. ovog zakona.

(3) Utovar, istovar i pretovar opasnih materija ne može se obavljati za vrijeme elementarnih nepogoda i drugih nesreća koje ugrožavaju sigurno obavljanje tih radnji (visoke temperature, grmljavina, jak vjetar itd.).

Član 44.

(Uređaji i oprema za utovar, istovar i pretovar opasnih materija)

(1) Uređaji i oprema za utovar, istovar i pretovar opasnih materija moraju biti ispravni, tako da je isključena svaka mogućnost curenja, odnosno isticanja ili prosipanja opasne materije.

(2) Mjesto na kojem se obavlja utovar ili istovar eksplozivnih materija, zapaljivih tečnosti i gasova i drugih opasnih materija koje imaju svojstvo zapaljivosti mora biti osigurano aparatima ili drugim uređajima za gašenje požara, u skladu s ugovorima iz člana 7. ovog zakona.

Član 45.

(Uređaj i oprema za utovar ili istovar opasne materije klase 4.3)

(1) Zatvoreni prostor u kome se obavlja utovar ili istovar opasnih materija klase 4.3 mora biti osiguran najmanje jednim uređajem (aparat) za mjerenje koncentracije zapaljivih gasova u zraku.

(2) Uređaji iz stava (1) ovog člana moraju biti redovno pregledani i baždareni u laboratorijama ovlaštenim od Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine.

(3) Vlasnik uređaja iz stava (1) ovog člana mora voditi odgovarajuću evidenciju o redovnim pregledima i baždarenjima tih uređaja.

Član 46.

(Kontrola uređaja i opreme za utovar ili istovar)

Pravno ili fizičko lice koje obavlja utovar ili istovar opasnih materija dužno je kontrolirati ispravnost uređaja i električnih instalacija na mjestima na kojima se obavlja utovar ili istovar opasnih materija i organizirati zaštitu tih mjesta u skladu sa važećim zakonom o zaštiti od požara, brinuti se o ispravnosti tehničkih uređaja, opreme i drugih sredstava za zaštitu od požara i eksplozija te o tome voditi odgovarajuću evidenciju.

Član 47.

(Uvjeti za početak utovara i radnje poslije istovara)

(1) Utovar opasnih materija ne može započeti ukoliko nisu ispunjeni svi uvjeti propisani u članu 36. ovog zakona i odgovarajućim odredbama ugovora iz člana 7. ovog zakona.

(2) Nakon istovara opasnih materija, a prije utovara opasne materije druge vrste, sadržaja ili karakteristika, prijevozno sredstvo mora biti očišćeno (vozilo i teretni prostor) u skladu sa članom 34. ovog zakona.

Član 48.

(Zaštitne mjere za vrijeme utovara, istovara ili pretovara)

U toku utovara, istovara ili pretovara opasnih materija primjenjuju se odgovarajuće zaštitne mjere u skladu s odgovarajućim odredbama ugovora iz člana 7. ovog zakona.

4. Prijevoz opasne materije

Član 49.

(Dužnosti pošiljaoca opasne materije na prijevoz)

(1) Pošiljalac opasnu materiju može dati na prijevoz kada ispunjava uvjete iz člana 32. ovog zakona i prijevozniku (vozaču) preda ispravu o prijevozu i uputstvo o posebnim mjerama sigurnosti koje se pri prijevozu opasne materije moraju preduzeti. Isprava i uputstvo se izdaju za svaku pošiljku opasne materije.

(2) Ispravu o prijevozu i uputstvo iz stava (1) ovog člana pošiljalac opasne materije izdaje na obrascu koji je utvrđen u propisu iz člana 96. tačka a) ovog zakona.

(3) Izuzetno od odredbe stava (1) ovog člana, isprava o prijevozu opasne materije ne izdaje se ako tovarni list ili druga odgovarajuća isprava o prijevozu sadrži sve podatke o opasnoj materiji predviđene na obrascu iz stava (2) ovog člana.

Član 50.

(Prijevoz opasnih materija blizu škola ili predškolskih ustanova)

Prilikom prijevoza opasnih materija u blizini škola i predškolskih ustanova zabranjeno je parkiranje i zaustavljanje na udaljenosti od najmanje 200 metara od škole, odnosno predškolskih ustanova.

Član 51.

(Isprava o prijevozu za inozemstvo)

(1) Isprava o prijevozu opasne materije koja se upućuje u inozemstvo mora biti napisana na jednom od službenih jezika u Federaciji i jednom stranom jeziku (engleski ili njemački ili francuski).

(2) Za opasnu materiju koja se uvozi iz inozemstva u Federaciju, isprava o prijevozu opasne materije mora biti napisana i na jednom od službenih jezika u Federaciji, osim ako je Ugovorom iz člana 7. ovog zakona drugačije određeno.

Član 52.

(Isprave koje mora imati lice koje upravlja prijevoznim sredstvom)

(1) Lice koje upravlja vozilom, vozom, avionom ili drugim prijevoznim sredstvom kojim se prevozi opasna materija dužno je da posjeduje ispravu i uputstvo iz člana 48. ovog zakona, certifikat o ispravnosti vozila za klasu opasne materije koja se prevozi, ako se prijevoz obavlja vozilom, certifikat za vozača motornih vozila za klasu opasne materije koju prevozi, odobrenje za prijevoz za opasne materije klase: 1, 6.1, 6.2. i 7, a na zahtjev ovlaštenog službenog lica dužno je pokazati na uvid sve te isprave i odobrenja.

(2) Lice koje upravlja vozilom, vozom, avionom ili drugim prijevoznim sredstvom kojim se prevozi opasna materija dužno je da na ispravi o prijevozu opasne materije svojim potpisom potvrdi prijem deklarirane opasne materije za prijevoz, s tim da tu ispravu potpisuje i lice koje predaje na prijevoz opasnu materiju.

Član 53.

(Uvjeti za vozilo kojim se prevozi opasna materija)

Opasne materije mogu se prevoziti samo vozilom, avionom, vozom, brodom i drugim sredstvom koje ispunjava i uvjete iz člana 35. ovoga zakona i uvjete utvrđene odgovarajućim odredbama ugovora iz člana 7. ovoga zakona.

Član 54.

(Međunarodni prijevoz i ograničenja u prijevozu)

(1) Prijevoz opasnih materija u međunarodnom prijevozu može se obavljati samo preko graničnih prijelaza koji su tehnički opremljeni i na kojima je organiziran nadzor za tu vrstu opasnih materija koje odredi nadležni organ Bosne i Hercegovine.

(2) Federalni MUP može zabraniti prijevoz pojedinih vrsta opasnih materija, odnosno dopustiti prijevoz samo pod posebnim uvjetima, kada je to nužno zbog sigurnosti saobraćaja, održavanja javnog reda ili zaštite ljudi i životne okoline, preko određenog područja i u određenom periodu.

(3) Izuzetno, u slučajevima neposredne opasnosti, i kantonalno ministarstvo unutrašnjih poslova može privremeno zabraniti prijevoz pojedinih vrsta opasnih materija preko područja za koje je nadležno, o čemu se donosi rješenje.

Član 55.

(Privremeno ili trajno odlaganje opasnih materija sumnjivog porijekla i sadržaja)

(1) Federalno ministarstvo okoliša i turizma, u saradnji sa kantonalnim ministarstvom unutrašnjih poslova, Federalnom upravom civilne zaštite, jedinicama lokalne zajednice, može rješenjem zabraniti privremeno ili trajno odlaganje opasnog otpada ili materija inozemnog porijekla na teritoriji Federacije.

(2) Organi iz stava (1) ovog člana odlučuju o mjestima na kojima se mogu privremeno ili trajno odlagati domaće opasne materije na teritoriji Federacije, o čemu ti organi donose rješenje.

Član 56.

(Postupak u slučaju prijevoza opasne materije čiji je prijevoz zabranjen)

(1) Ako za vrijeme prijevoza prijevoznik ili lice koje upravlja prijevoznim sredstvom kojim se prevozi opasna materija utvrdi ili na drugi način sazna da prevozi opasnu materiju čiji je prijevoz zabranjen, dužan je odmah obustaviti daljnje prevoženje opasne materije i o tome obavijestiti najbliže kantonalno ministarstvo unutrašnjih poslova i pošiljaoca.

(2) Pošiljalac opasne materije iz stava (1) ovog člana dužan je odmah po primljenoj obavijesti o obustavljanju prijevoza preuzeti opasnu materiju i preduzeti odgovarajuće mjere sigurnosti da ne dođe do ugrožavanja života i zdravlja ljudi, životne sredine i materijalnih dobara te postupiti po naredbama ministarstva iz stava (1) ovog člana.

(3) Osim lica iz st. (1) i (2) ovog člana i druga lica koja učestvuju u prijevozu opasnih materija dužna su postupati u slučajevima iz st. (1) i (2) ovog člana i preduzimati potrebne mjere i radnje u skladu s odgovarajućim ugovorima iz člana 6. ovog zakona.

Član 57.

(Postupak u slučaju nestanka opasne materije)

U slučaju nestanka (gubitka) opasne materije tokom prijevoza, prijevoznik je dužan odmah po saznanju o njenom nestanku preduzeti sve što je nužno kako bi se izgubljena opasna materija pronašla i obavezno o gubitku te materije obavijestiti sljedeće organe:

- a) najbližu policijsku upravu ili policijsku stanicu kantonalnog ministarstva unutrašnjih poslova radi provođenja daljnje procedure na pronalasku opasne materije i nadležni inspekcijski organ, a po potrebi i javnost,
- b) nadležni organ civilne zaštite općine ili grada ili kantona ili Federacije putem operativnog centra civilne zaštite radi preduzimanja aktivnosti za pronalazak opasne materije i sprečavanje nastanka negativnih štetnih posljedica po ljude i životnu sredinu.

Član 58.

(Postupak sa materijom koja u toku prijevoza ispadne ili se prospe)

(1) Ukoliko su opasne materije ispile ili se prosule prilikom prijevoza, prijevoznik je dužan bez odlaganja preduzeti sve aktivnosti da se osigura, prikupi ili odstrani, odnosno smjesti opasna materija na za to određena mjesta ili te materije na drugi način učiniti bezopasnim te istovremeno obavezno obavijestiti organe iz člana 57. ovog zakona.

(2) Ako prijevoznik nije u mogućnosti ispale ili prosute opasne materije zbog kojih postoji opasnost od kontaminacije životne sredine prikupiti, odstraniti, smjestiti na određeno mjesto ili ih na drugi način neutralizirati, lice koje obavlja prijevoz dužno je na vidljiv način označiti takvo mjesto i do dolaska ovlaštenih lica iz člana 57. ovog zakona spriječiti pristup tom mjestu licima i životinjama.

(3) U slučaju iz stava (2) ovog člana, kantonalno ministarstvo unutrašnjih poslova će pozvati pravno lice koje raspolaže tehničkim sredstvima za izvršenje takvog zadatka da to uradi na račun prijevoznika. To pravno lice dužno je postupiti po pozivu i sanirati teren na kome je došlo do prosipanja opasne materije u saradnji sa kantonalnom ili Federalnom upravom civilne zaštite.

(4) Mjesto za prikupljanje opasne materije iz stava (1) ovog člana (skladište) na području kantona određuje kantonalna uprava civilne zaštite u suradnji sa pravnom licem iz stava (3) ovog člana, s tim da to mogu biti skladišta uređena i odobrena u skladu s odgovarajućim odredbama ugovora iz člana 7. ovog zakona. U aktu o određivanju skladišta uređuju se i uvjeti korištenja skladišta sa vlasnikom skladišta, s tim što se ta skladišta mogu koristiti i za privremeno odlaganje oduzete opasne materije.

(5) Skladišta iz stava (4) ovog člana moraju biti specijalizirana za određenu vrstu opasne materije za koju su namijenjena, o čemu izdaje odobrenje nadležni organ zavisno od vrste opasne materije koja je predmet skladištenja.

(6) Federalna uprava civilne zaštite utvrđuje spisak pravnih lica koja su osposobljena za obavljanje poslova iz stava (3) ovog člana.

(7) Osim lica iz st. (1) i (2) ovog člana, i druga lica koja učestvuju u prijevozu opasnih materija dužna su postupati u slučajevima iz st. (1) i (2) ovog člana te preduzimati potrebne mjere i radnje u skladu s odgovarajućim ugovorima iz člana 7. ovog zakona.

Član 59.

(Zabrana prijenosa opasnih materija u prtljagu)

(1) Opasne materije ne mogu se predati niti primati na prijevoz kao prtljag niti unositi kao ručni prtljag, u skladu s odgovarajućim odredbama ugovora iz člana 7. ovog zakona.

(2) Izuzetno od odredbe stava (1) ovog člana, u prtljagu se mogu prenositi aparati, uređaji, naprave i drugi slični predmeti koji sadrže minimalne količine opasne materije koje ne predstavljaju opasnost po zdravlje ljudi i životnu sredinu, a služe za ličnu upotrebu (upaljači - osim upaljača PLAVI PLAMEN ili CIGARETA, šibice - osim samozapaljivih, lakovi i sl.).

Član 60.

(Preusmjeravanje prijevoza opasnih materija)

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na prijedlog komisije iz člana 91. ovog zakona, može privremeno preusmjeriti prijevoz opasnih materija sa cestovnog na željeznički saobraćaj ili obrnuto, utvrditi zabranu prijevoza opasnih materija na određenom području (praznicima, vikendima, za vrijeme turističke sezone i dr.).

V - POSEBNE MJERE SIGURNOSTI ZA PRIJEVOZ ODREĐENIH VRSTA OPASNIH MATERIJA

1. Eksplozivne materije

Član 61.

(Odobrenje za prijevoz eksplozivne materije)

(1) Za prijevoz eksplozivne materije klase 1 iz člana 5. ovog zakona, potrebno je odobrenje. To odobrenje se izdaje na zahtjev organizatora prijevoza, pošiljaoca ili primaoca.

(2) Odobrenje za prijevoz eksplozivne materije iz stava (1) ovog člana izdaje se u skladu sa propisom kojim su uređena pitanja prometa eksplozivnih materija.

Član 62.

(Uvoz ili izvoz eksplozivnih materija)

(1) Ako je ugovoren uvoz ili izvoz veće količine eksplozivne materije klase 1 iz člana 5. ovog zakona koja se ne može prevesti preko granice Bosne i Hercegovine jednim prijevoznim sredstvom niti istovremeno sa više prijevoznih sredstava, odobrenje za prijevoz može se izdati za cijelu količinu opasne materije klase 1. U tom slučaju prijevoz eksplozivne materije klase 1 obavlja se sukcesivno, preko istog graničnog prijelaza i u roku koji ne može biti duži od tri mjeseca, ako nadležni organ Bosne i Hercegovine drugačije ne odredi.

(2) Zračnim putem, u putničkom avionu - zrakoplovu može se prevoziti samo eksploziv koji pripada klasi 1 klase opasnosti 1.4S.

2. Gasovi

Član 63.

(Posude za prijevoz gasova)

Posude namijenjene za prijevoz određenog gasa klase 2 iz člana 5. ovog zakona mogu se puniti na način utvrđen u odgovarajućim odredbama ugovora iz člana 7. ovog zakona, s tim što se te posude mogu puniti i drugom vrstom gasa pod uvjetom da najmanji probni pritisak za taj gas ne bude veći od probnog pritiska za koji je posuda ispitana i da naziv gasa i najveća dozvoljena težina punjenja budu upisani na posudi, na naljepnicama o vrsti opasnosti i naljepnicama o načinu rukovanja, uzimajući pritom u obzir odgovarajuće mjere sigurnosti koje zahtijevaju svojstva pojedinog gasa.

Član 64.

(Ventili za posude za prijevoz gasova)

Posude u kojima se prevoze gasovi moraju imati ispravne ventile, koji na tim posudama moraju biti zaštićeni zaštitnom kapom ili zaštitnim prstenom i hermetički zatvoreni za vrijeme prijevoza.

Član 65.

(Način prijevoza posuda sa gasovima)

(1) Posude sa gasovima prevoze se, po pravilu, otvorenim prijevoznim sredstvom na kome tovar mora da bude zaštićen od štetnih atmosferskih uticaja, osim posuda koje su izrađene od materijala otpornog na atmosferske uticaje.

(2) Prijevoz posuda sa gasovima može da se obavlja zatvorenim prijevoznim sredstvom ako je osigurana ventilacija tovarnog prostora.

(3) Lica koja prevoze otrovne gasove (komprimirani gas potklase 2.1 koji u dodiru sa zrakom u određenom omjeru stvara zapaljivu smjesu, potklase 2.2 kriogenične tečnosti koje pod izuzetno niskim temperaturama imaju opasnost od isticanja gasa kroz ventil koji zbog nastale kondenzacije stvara paru i gasove opasne po njihovo zdravlje) moraju za vrijeme prijevoza imati odgovarajuću opremu za ličnu zaštitu.

(4) Ako se prijevoz pošiljke iz stava (3) ovog člana obavlja zajedno sa životinjama, u tom slučaju pošiljka mora biti odvojena od životinja u poseban dio.

3. Zapaljive tečne materije i otrovne materije

Član 66.

(Posuda za prijevoz zapaljivih tečnih materija)

(1) Posude u kojima se prevoze zapaljive tečne materije moraju odgovarati tehničkim uvjetima za određenu vrstu zapaljivih tečnosti utvrđenim u odgovarajućem ugovoru iz člana 7. ovog zakona.

(2) Ako se zapaljive tečnosti prevoze u metalnim bačvama ili metalnim bocama, te bačve i boce moraju da budu izrađene prema standardu koji se primjenjuje u Federaciji, odnosno prema odgovarajućim ugovorima iz člana 7. ovog zakona.

Član 67.

(Odobrenje za prijevoz otrovnih materija)

(1) Za prijevoz otrovnih materija preko granice Bosne i Hercegovine i teritorije Federacije potrebno je odobrenje koje izdaje Federalno ministarstvo zdravstva u saradnji sa Federalnim MUP-om, o čemu obavještava kantonalno ministarstvo unutrašnjih poslova na trasi prevoza.

(2) Za prijevoz otrovnih materija u unutrašnjem saobraćaju u Federaciji odobrenje izdaje kantonalni organ uprave nadležan za zdravstvo u saradnji sa kantonalnim ministarstvom unutrašnjih poslova u mjestu odakle se upućuje otrovna materija.

(3) Otrovne materije ne smiju se prevoziti u istom tovarnom prostoru sa posmrtnim ostacima, životinjama, životnim namirnicama, stočnom hranom, lijekovima i predmetima opće upotrebe koji podliježu zdravstvenom nadzoru.

(4) Odobrenje iz stava (2) ovog člana neće se izdati ako se otrovna materija ne nalazi na listi dozvoljenih otrovnih materija koju utvrđuje federalni ministar zdravstva u skladu sa propisom kojim se uređuje pitanje prometa otrovima i ako se uz zahtjev ne podnese dokaz da krajnji korisnik u Federaciji ispunjava uvjete za promet otrovnim materijama, u skladu sa posebnim zakonom koji uređuje pitanje prometa otrovima, a

neće se izdati ni ako se prijevoz obavlja u suprotnosti s odgovarajućim odredbama ugovora iz člana 7. ovog zakona.

(5) Zahtjev za izdavanje odobrenja iz st. (1) i (2) ovog člana podnosi pošiljalac ili primalac otrovne materije.

Član 68.

(Posebne mjere sigurnosti za prijevoz otrovnih materija)

(1) Organi nadležni za izdavanje odobrenja za prijevoz otrovnih materija iz člana 67. ovog zakona mogu, po potrebi, u tom odobrenju utvrditi i posebne mjere sigurnosti koje se preduzimaju za vrijeme prijevoza za određene otrovne materije (pravac kretanja, pratnja pošiljaoca ili prijevoznika, pratnja policije ili zdravstveno-sanitarnog inspektora i dr.).

(2) Sastav, zadaci i oprema ekipe koju čini tehnička pratnja pošiljaoca ili prijevoznika pri prijevozu otrovnih materija uređuju se propisom iz člana 98. ovog zakona.

(3) Troškove posebnih mjera sigurnosti iz stava (1) ovog člana snosi pošiljalac otrovne materije, ako ugovorom o prijevozu nije drugačije određeno.

Član 69.

(Postupak u slučaju rasipanja ili oticanja otrovne materije u toku prijevoza)

(1) Ako za vrijeme prijevoza otrovne materije dođe do njenog rasipanja ili oticanja usljed havarije prijevoznog sredstva ili iz drugih razloga, pa zbog toga postoji opasnost od kontaminacije životne sredine, prijevoznik je dužan odmah, bez odlaganja, na vidljiv način označiti mjesto na kome je nastalo rasipanje otrovne materije i da o tome odmah obavijesti kantonalno ministarstvo unutrašnjih poslova, najbližu zdravstveno-sanitarnu inspekciju, organe iz čl. 57. i 58. ovog zakona te da do dolaska tih organa spriječi pristup ljudima i životinjama tom mjestu.

(2) Osim lica iz stava (1) ovog člana, i druga lica koja učestvuju u prijevozu opasnih materija dužna su postupati u slučajevima iz stava (1) ovog člana i da preduzmu potrebne mjere i radnje u skladu s odgovarajućim ugovorima iz člana 7. ovog zakona.

VI - POSEBNE MJERE SIGURNOSTI ZA PRIJEVOZ OPASNIH MATERIJU U POJEDINIM GRANAMA PRIJEVOZA

1. Prijevoz u cestovnom saobraćaju

Član 70.

(Vozila kojima se može obavljati prijevoz u cestovnom saobraćaju)

(1) Prijevoz opasnih materija u cestovnom saobraćaju obavlja se vozilima koja ispunjavaju uvjete utvrđene u odgovarajućim odredbama ovog zakona, drugim propisima i odgovarajućim odredbama ugovora iz člana 7. tačka a) ovog zakona.

(2) Vozila kojima se obavlja prijevoz opasnih materija u cestovnom saobraćaju moraju biti proizvedena i opremljena u skladu s odredbama ugovora iz člana 7. tačka a) ovog zakona i podliježu obavezi provjere ispunjavanja tehničkih i sigurnosnih uvjeta propisanih u odredbama tog ugovora.

Član 71.

(Kontrolni pregled vozila)

Kontrolni pregled vozila te ispitivanje i testiranje posuda za prijevoz opasne materije obavljaju se u skladu sa preporukama i rokovima utvrđenim u odgovarajućim odredbama ugovora iz člana 7. tačka a) ovog zakona.

Član 72.

(Zabrana prisustva u vozilu lica koja ne čine posadu vozila)

U motornom vozilu kojim se prevoze opasne materije ne mogu se nalaziti druga lica osim posade vozila, a to su suvozač i pratilac, ako je to određeno ugovorom iz člana 7. tačke a) ovog zakona.

Član 73.

(Zabrana držanja u vozilu materije koja može izazvati požar)

(1) U vozilu kojim se prevoze opasne materije, osim pogonskog goriva i goriva za rad uređaja za dodatno grijanje kabine, ne mogu se držati materije koje mogu izazvati požar.

(2) Na vozilu natovarenom opasnim materijama (eksplozivne i zapaljive materije) ili cisternama koje su prevozile te materije, a nisu očišćene, ne mogu se obavljati popravke koje mogu, usljed iskrenja ili udara, izazvati požar ili eksploziju ili oštetiti ambalažu.

(3) U vozilu i u blizini vozila kojim se prevoze opasne materije iz člana 5. ovog zakona pušenje nije dozvoljeno.

Član 74.

(Postupak u slučaju kvara vozila u toku cestovnog prijevoza)

(1) Vozač motornog vozila koji je zbog kvara na vozilu, saobraćajne nesreće, utovara ili istovara ili iz drugog opravdanog razloga prinuđen da vozilo s opasnom materijom zaustavi na cesti ili na parking prostoru u naselju, dužan je preduzeti sve mjere kako zaustavljenic vozilo ne bi dovelo u opasnost druga vozila, a obavezno učesnike u saobraćaju upozoriti na opasnost, što se obavlja na sljedeći način:

a) danju i noću – postavljanjem iza zaustavljenog vozila dva znaka kojima se označava motorno vozilo zaustavljeno na cesti;

b) noću i u vrijeme smanjene vidljivosti zbog atmosferskih ili drugih neprilika – postavljanjem odgovarajuće svjetiljke;

c) upućivanjem suvozača ili pratioca pošiljke da na udaljenosti od 100 do 150 m iza zaustavljenog vozila, danju – zastavicom za označavanje vozila kojim se prevoze opasne materije, a noću i u uvjetima slabe vidljivosti – svjetiljkom, upozorava vozače koji nailaze onom stranom ceste na kojoj se nalazi zaustavljeno vozilo da blagovremeno zaustave vozila ili smanje brzinu i da se pripreme za sigurno zaobilazanje zaustavljenog vozila.

(2) Znakovi i svjetiljke iz stava (2) ovog člana postavljaju se na udaljenosti od najmanje 50 m od vozila i to tako da budu vidljivi s udaljenosti od najmanje 150 m za vozače motornih vozila koja nailaze istom stranom ceste na kojoj se nalazi zaustavljeno vozilo, a u gradskom području na udaljenosti od najmanje 100 m.

(3) Kantonalno ministarstvo unutrašnjih poslova, u saradnji sa kantonalnim ministarstvom koje je nadležno za promet i komunikacije i za prostorno uređenje i zaštitu životne sredine, odredit će mjesta za zaustavljanje i parkiranje vozila iz stava (1) ovog člana, u skladu sa propisom iz člana 97. tačka g) ovog zakona.

2. Prijevoz u željezničkom saobraćaju

Član 75.

(Uvjeti za prijevoz opasne materije u željezničkom saobraćaju)

(1) Pošiljalac i primalac opasne materije može predati opasne materije na prijevoz u željezničkom saobraćaju ako su ispunjeni uvjeti propisani ovim zakonom i odgovarajućim ugovorima iz člana 7. tačke b) ovog zakona.

(2) Opasne materije se ne smiju prevoziti željezničkim vozilima u kojima se nalaze putnici niti se uvrštavati u vozove za prijevoz putnika.

(3) Fizičko lice (putnik) ne smije ponijeti sa sobom opasne materije, odnosno ne smije stavljati u ručni prtljag ili te materije predati kao prtljag niti utovariti vozilo s opasnim materijama na voz ako nisu ispunjeni uvjeti utvrđeni u ugovoru iz člana 7. tačka b) ovog zakona.

Član 76.

(Obaveze Javnog preduzeća Željeznice Federacije Bosne i Hercegovine i drugih željezničkih operatera)

(1) Javno preduzeće Željeznice Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno drugi željeznički operateri koji pružaju usluge prijevoza roba, odnosno prijevoza putnika željeznicom u skladu sa Zakonom o željeznicama Bosne i Hercegovine, dužni su osigurati čuvanje opasnih materija koje prevoze i to od vremena (momenta) prijema do vremena (momenta) isporuke opasne materije.

(2) Željezničkim vozilima natovarenim opasnim materijama može se rukovati samo ako su prethodno poduzete odgovarajuće mjere sigurnosti.

(3) Javno preduzeće i operateri iz stava (1) ovog člana uređuju jedinstvene mjere sigurnosti prilikom rukovanja željezničkim vozilima iz stava (2) ovog člana u skladu s odgovarajućim ugovorima iz člana 7. tačke b) ovog zakona.

Član 77.

(Način uvrštavanja natovarenih željezničkih vozila u vozove)

(1) Željeznička vozila i cisterne natovarene opasnim materijama uvrštavaju se u vozove pod uvjetima i na način koji su utvrđeni jedinstvenim mjerama iz člana 76. stava (3) ovog zakona.

(2) Certifikat o utvrđivanju tehničke ispravnosti, ugradnje uređaja i opreme za prijevoz opasnih materija prema odredbama odgovarajućih ugovora iz člana 7. tačka b) ovog zakona za željeznička vozila izdaje se u skladu sa Zakonom o željeznicama Bosne i Hercegovine.

3. Prijevoz opasnih materija pomorskim i unutrašnjim plovnim putevima

Član 78.

(Mjere sigurnosti za pomorski i unutrašnji prijevoz)

Prijevoz opasnih materija pomorskim brodovima i plovilima na unutrašnjim plovnim putevima (jezerima i rijekama) obavlja se u skladu sa mjerama sigurnosti za prijevoz opasnih materija propisanih ovim zakonom i odredbama ugovora iz člana 7. tač. c) i d) ovog zakona.

Član 79.

(Zimovanje natovarenih brodova)

Brodovi natovareni opasnim materijama mogu zimovati u zimovnicima samo ako se pritom mogu provesti sve mjere sigurnosti propisane za uskladištenje i čuvanje opasnih materija.

Član 80.

(Vrste brodova za prijevoz pomorskim putevima)

(1) Pomorskim plovnim putevima opasne materije mogu se prevoziti teretnim brodovima ili tankerima koji su za to namijenjeni ukoliko su ispunjeni svi uvjeti utvrđeni u ugovoru iz člana 7. tačka e) ovog zakona.

(2) Opasne materije mogu se prevoziti sa jedne na drugu obalu i skelama, s tim da se na skeli ne smiju nalaziti putnici.

Član 81.

(Zabrana pušenja i upotreba vatre)

Za vrijeme utovara, istovara, čišćenja ili provjetravanja broda, tankera ili potiskivača koji prevoze opasne materije, izvan prostorija za boravak posade, u skladu s odredbama ugovora iz člana 7. tač. c), d) i e) ovog zakona, nije dozvoljeno pušenje, upotreba vatre i drugih sredstava koja mogu izazvati iskrenje, požar ili eksploziju.

4. Prijevoz opasnih materija zračnim – avio-saobraćajem i poštanskim saobraćajem

Član 82.

(Način prijevoza u zračnom saobraćaju)

(1) Prijevoz opasnih materija u zračnom saobraćaju obavlja se u skladu s odredbama ovog zakona, Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 39/09), ugovora iz člana 7. tačke f) ovog zakona i propisom iz stava (4) ovog člana.

(2) Prijevoz opasnih materija u zračnom saobraćaju obavlja se putničkim i teretnim zrakoplovima - avionima u skladu s odredbama ugovora iz člana 7. tačke f) ovog zakona.

(3) Prijevoz opasnih materija u zračnom saobraćaju, u skladu sa propisima iz stava (1) ovog člana, osigurava Direkcija za civilno zrakoplovstvo.

(4) Sva pitanja koja se odnose na prijevoz opasnih materija zračnim saobraćajem bliže se uređuju propisom koji donosi Direkcija za civilno zrakoplovstvo.

Član 83.

(Način prijevoza u poštanskom saobraćaju)

Prijevoz opasnih materija u poštanskom saobraćaju obavlja se u skladu s odredbama ovog zakona, Zakona o poštama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 33/05) i ugovorom iz člana 7. tačke g) ovog zakona.

Član 84.

(Zabrane za pismonosne pošiljke i pakete)

Zabranjeno je stavljati eksplozivne, zapaljive i druge opasne materije u pismonosne pošiljke i poštanske pakete i takve pošiljke i pakete primiti na prijevoz u poštanskom saobraćaju.

VII - UPRAVNI NADZOR NAD PROVOĐENJEM ZAKONA

Član 85.

(Nadležnost organa za upravni nadzor)

Nadzor nad provođenjem ovog zakona i podzakonskih propisa donesenih na osnovu ovog zakona provode federalna i kantonalna ministarstva iz čl. 11., 14. i 15. ovog zakona, svako za pitanja koja su mu ovim zakonom stavljena u nadležnost.

Član 86.

(Nadležnost organa za inspekcijski nadzor)

(1) Inspekcijski nadzor nad provođenjem ovog zakona i podzakonskih propisa donesenih na osnovu ovog zakona obavljaju sljedeća ministarstva:

a) za prijevoz opasnih materija klase 1 iz člana 5. ovog zakona obavlja Federalni MUP;

b) za prijevoz opasnih materija klase 6.1 i 6.2 iz člana 5. ovog zakona obavlja Federalna uprava za inspekcijske poslove;

c) za prijevoz opasnih materija klase 7 iz člana 5. ovog zakona obavljaju inspektori Državne regulatorne agencije;

d) za prijevoz opasnih materija klase: 2, 3, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1, 5.2, 8 i 9 iz člana 5. ovog zakona obavljaju kantonalna ministarstva unutrašnjih poslova.

(2) Izuzetno, poslove inspekcijskog nadzora iz tačke d) stava (1) ovog člana može obavljati i Federalni MUP ako se radi o složenijim pitanjima, kao i u slučajevima

kada se opasna materija prevozi na području dva ili više kantona, kao i u slučaju prijevoza opasnih materija koje obavljaju pravna lica čiji je osnivač Federacija.

Član 87.

(Inspektori i obaveze pravnih i fizičkih lica)

(1) Inspekcijski nadzor provode inspektori koji ispunjavaju uvjete za inspektora za određenu oblast u vezi s opasnim materijama.

(2) Sva pravna i fizička lica kod kojih se provodi inspekcijski nadzor dužna su dopustiti izvršenje nadzora i inspektorima omogućiti uvid u sve predmete koji se odnose na njihovo postupanje u provođenju propisanih mjera sigurnosti za vrijeme prijevoza opasnih materija, pokazati sve što podliježe nadzoru prema ovom zakonu, podzakonskim propisima i ugovorima iz člana 7. ovog zakona te dati potrebna objašnjenja.

(3) Sva pravna i fizička lica iz člana 31. ovog zakona koja učestvuju u prijevozu opasnih materija, od pošiljaoca, prijevoznika do primaoca, dužna su postupiti po zahtjevu inspektora.

(4) Na zahtjev inspektora, vozač je dužan omogućiti pregled opasnih materija, uzimanje potrebne količine uzorka opasnih materija za analizu, pregled vozila i pratećih dokumenata.

(5) Inspektor je dužan nakon izvršenog pregleda sačiniti zapisnik - kontrolni list, a njegovu kopiju uručiti vozaču.

(6) Ovlašteno službeno lice (policijski službenik), ukoliko utvrdi da prijevoznik nema kod sebe propisane isprave ili odobrenja iz člana 52. ovog zakona, naredit će prijevozniku da vozilo kojim se prevoze opasne materije parkira na za to određenom mjestu dok se ne osiguraju uvjeti za daljnji prijevoz, o čemu je dužan obavijestiti inspektora, te postupati po uputama inspektora. Troškovi koji nastanu zbog primjene tih mjera snosi prijevoznik, ako ugovorom o prijevozu nije drugačije određeno.

Član 88.

(Mjere za privremenu zabranu u toku prijevoza)

(1) Inspektor može, po potrebi, privremeno zabraniti daljnji nastavak prijevoza, odrediti mjere za otklanjanje nepravilnosti te primijeniti druge propisane mjere. Nedostaci se, po nalogu inspektora, otklanjaju na licu mjesta, ako se time ne ugrožavaju život i zdravlje ljudi, materijalna dobra i životna sredina.

(2) U slučaju kršenja odredbi o privremenoj zabrani prijevoza, odnosno izrečenih mjera, inspektor ima pravo spriječiti nastavak prijevoza na način da vozilo isključi iz prometa te ga na trošak prijevoznika zadrži na primjereno zaštićenom mjestu.

(3) Ako inspektor utvrdi da pravno ili fizičko lice ne provodi propisane mjere sigurnosti za vrijeme prijevoza opasnih materija ili utvrdi druge nepravilnosti, naređuje mjere koje treba preduzeti.

Član 89.

(Ovlaštenja inspektora)

(1) U provođenju neposrednog inspekcijskog nadzora, inspektori imaju sljedeća ovlaštenja da:

- a) narede da se utvrđene nepravilnosti otklone u određenom roku;

b) zabrane daljnji prijevoz ili rukovanje opasnim materijama licima koja nisu stručno osposobljena za prijevoz, odnosno za rukovanje opasnim materijama;

c) zabrane daljnji prijevoz vozilima koja ne posjeduju certifikat o ispunjavanju uvjeta za prijevoz pojedine vrste opasne materije;

d) privremeno zabrane obavljanje pojedinih radnji u vezi sa prijevozom opasnih materija (priprema za prijevoz, utovar, pretovar i istovar) ako u pogledu mjesta ili vremena za obavljanje te radnje nisu ispunjeni propisani uvjeti;

e) zabrane pravnom ili fizičkom licu prijevoz opasne materije ako utvrde da su za vrijeme pripreme za prijevoz ili u toku prijevoza učinjeni teži propusti u pogledu preduzimanja mjera sigurnosti utvrđenih ovim zakonom i ugovorima iz člana 7. ovog zakona.

(2) Na rješenje kojim se nalaže zabrana iz stava (1) tač. od b) do e) ovoga člana može se uložiti žalba, koja ne odgađa izvršenje rješenja.

(3) Pravna i fizička lica koja su učesnici u prijevozu opasnih materija dužna su postupiti po rješenju inspektora donesena na osnovu stava (1) ovog člana u roku utvrđenom u rješenju.

Član 90.

(Obaveze pravnih i fizičkih lica)

Pravna i fizička lica koja obavljaju djelatnost prijevoza opasnih materija, kao i lica koja obavljaju pojedine radnje u vezi s tim prijevozom, dužna su organizirati i trajno obavljati kontrolu provođenja mjera sigurnosti, ispunjavanja uvjeta propisanih za prijevoz opasnih materija i obavljanja radnji u vezi s tim prijevozom, u skladu s odredbama ovog zakona i ugovorima iz člana 7. ovog zakona.

VIII - KOMISIJA ZA NADZOR NAD PRIJEVOZOM OPASNIH MATERIJAMA

Član 91.

(Osnivanje Komisije za nadzor nad prijevozom opasnih materija na teritoriji Federacije)

Radi efikasnijeg strateškog upravljanja prijevozom opasnih materija i međuresorne koordinacije prijevoza opasnih materija na teritoriji Federacije uređenih ovim zakonom, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na prijedlog Federalnog MUP-a, osniva Komisiju za nadzor nad prijevozom opasnih materija na teritoriji Federacije, koju čine odgovarajući stručnjaci iz federalnih ministarstava i drugih institucija i tijela navedenih u članu 92. ovog zakona.

Član 92.

(Sastav Komisije)

Komisiju iz člana 91. ovog zakona čine: predstavnici Federalnog MUP-a, Federalnog ministarstva prometa i komunikacija, Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije, Federalnog ministarstva zdravstva, Federalnog ministarstva okoliša i turizma, preduzeća Željeznice Federacije Bosne i Hercegovine, Privredne komore Federacije BiH, kantonalnih ministarstava unutrašnjih poslova i stručnjaci za

opasne materije iz institucija koje se bave poslovima opasnih materija iz ovog zakona, kao i predstavnik Državne regulatorne agencije.

IX - EVIDENCIJE

Član 93.

(Evidencije odobrenja za prijevoz opasnih materija klase 1, 6.1, 6.2 i 7)

(1) Organi koji su ovlašteni za izdavanje odobrenja za prijevoz opasnih materija klase 1, 6.1, 6.2 i 7 vode evidenciju o tim odobrenjima. Evidencija se vodi u pisanom i elektronskom obliku.

(2) Centralni registar evidencija iz stava (1) ovog člana je u Federalnom MUP-u.

(3) Na prikupljanje, obradu, čuvanje, posredovanje i upotrebu podataka iz evidencija iz ovog člana primjenjuju se odredbe Zakona o zaštiti ličnih podataka („Službeni glasnik BiH”, br. 49/06, 76/11 i 89/11).

Član 94.

(Evidencije o uvjerenjima o osposobljenosti vozača i imenovanih savjetnika)

(1) Federalno ministarstvo prometa i komunikacija vodi evidenciju o izdatim uvjerenjima o osposobljenosti vozača za prijevoz opasnih materija u cestovnom saobraćaju i evidenciju o pravnim i fizičkim licima koja su imenovala savjetnike iz člana 16. ovog zakona.

(2) Podatke za evidencije iz stava (1) ovog člana dužna su dostavljati pravna lica koja su ovlaštena za osposobljavanje i stručnu provjeru znanja vozača, odnosno pravna lica koja su imenovala savjetnike.

X - PODZAKONSKI PROPISI

Član 95.

(Propis koji donosi Vlada Federacije)

Vlada Federacije, na prijedlog Komisije iz člana 91. ovog zakona, donosi propis kojim će se definirati način uplate, visina i raspodjela sigurnosne ekološke takse u skladu sa članom 6. ovog zakona.

Član 96.

(Propisi koje donosi Federalni MUP)

Federalni MUP donosi:

a) propis o obliku i sadržaju obrasca isprave za prijevoz opasnih materija i uputstva o posebnim mjerama sigurnosti za vrijeme prijevoza opasne materije, u saradnji sa Federalnim ministarstvom prometa i komunikacija;

b) propis o sadržaju zahtjeva i dokumentacije potrebne za dobijanje odobrenja za prijevoz opasnih materija u saradnji sa Federalnim ministarstvom prometa i komunikacija;

c) propis o načinu i postupku stručnog osposobljavanja, programu obuke i načinu polaganja ispita za sticanje sertifikata vozača motornih vozila i lica koja učestvuju u

prevozu opasnih materija, u saradnji sa Federalnim ministarstvom prometa i komunikacija i Federalnim ministarstvom energije, rudarstva i industrije;

d) propis o načinu provođenja inspekcijskog nadzora u cestovnom prijevozu, način sticanja posebnog znanja iz oblasti prijevoza opasnih materija, ovlaštenjima lica zaduženih za provođenje nadzora, obavezama lica koja učestvuju u prijevozu, obrascu sadržaja zapisnika, postupku i mjerama koje se nalažu u slučaju uočenih nedostataka, u saradnji sa Federalnom upravom za inspekcijske poslove;

e) propis o sadržaju i načinu vođenja evidencije o izdatim certifikatima vozača motornih vozila i lica koja učestvuju u prijevozu opasnih materija;

f) propise o obliku i sadržaju evidencija o izdatim odobrenjima za prijevoz opasnih materija.

Član 97.

(Propisi koje donosi Federalno ministarstvo prometa i komunikacija)

Federalno ministarstvo prometa i komunikacija donosi:

a) propis o načinu i postupku stručnog osposobljavanja, programu obuke i načinu polaganja ispita za sticanje certifikata savjetnika, poslovima savjetnika i vođenju evidencije o savjetnicima, kao i uvjetima koje moraju ispunjavati pravna lica koja obavljaju stručno osposobljavanje savjetnika, vozača motornih vozila kojima se prevoze opasne materije i lica koja rukuju tim materijama u skladu sa međunarodnim ugovorima iz člana 7. ovog zakona, u saradnji sa Federalnim MUP-om i Federalnim ministarstvom energije, rudarstva i industrije;

b) propis o uvjetima i načinu prijevoza neeksplozivnih i minskoeksplozivnih ubojitih sredstava i eksplozivnih materija za njihovo uništavanje na teritoriji Federacije, u saradnji sa Federalnim MUP-om i Federalnom upravom civilne zaštite;

c) program stručne obuke u skladu s odgovarajućim ugovorima iz člana 7. ovog zakona uz uvjete i način polaganja ispita vozača i stručni ispit za lica koja rukuju opasnim materijama, sadržaj certifikata za opasne materije iz člana 18. stava (4) tačke a) ovog zakona;

d) propis o uvjetima za sticanje ovlaštenja za obavljanje poslova ispitivanja tehničkih i sigurnosnih uvjeta za cestovna vozila za prijevoz opasnih materija te obrazac, uvjete i postupak izdavanja certifikata kojim se potvrđuje da vozilo ispunjava propisane uvjete za prijevoz opasnih materija u skladu s odredbama ugovora iz člana 7. tačke a) ovog zakona;

e) propis o načinu i uvjetima prijevoza opasnih materija po pojedinim oblastima prijevoza, usklađen s odgovarajućim ugovorima iz člana 7. ovog zakona, u saradnji sa Federalnim MUP-om;

f) propis o kontrolnim ispitivanjima vozila, o ispitivanjima i testiranju posuda za prijevoz opasne materije i uvjetima koje moraju ispunjavati u skladu s odredbama ugovora iz člana 7. tačke a) ovog zakona;

g) propis o određivanju cestovnih pravaca za prijevoz opasnih materija, kao i režim i vrijeme kretanja za odgovarajuću klasu opasnih materija te uvjete za određivanje mjesta za zaustavljanje i parkiranje vozila sa pripadajućom opremom i signalizacijom za odgovarajuće klase opasnih materija, u saradnji sa Federalnim MUP-om;

h) propis o sadržaju i načinu vođenja evidencije pravnih i fizičkih lica koja su imenovala savjetnike.

Član 98.

(Propisi koje donosi Federalno ministarstvo zdravstva)

Federalno ministarstvo zdravstva donosi propis o sastavu, zadacima i opremi ekipe koju čine tehnička pratnja pošiljaoca ili prijevoznika pri prijevozu otrovnih materija.

XI - KAZNE NE ODREDBE

Član 99.

(Novčana kazna i prekršaji za pravno lice)

(1) Novčanom kaznom od 5.000,00 KM do 50.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice koje je registrirano za obavljanje djelatnosti ako:

a) pri prijevozu opasnih materija ne preuzima preventivne i zaštitne mjere kojima se osigurava zaštita života i zdravlja ljudi, zaštita od zagađivanja životne sredine i materijalnih dobara te radi sigurnosti saobraćaja (član 3. stav (2));

b) nije imenovalo savjetnika prema članu 16. st. (1) i (2) ovog zakona;

c) ambalaža u kojoj prevozi opasnu materiju ne odgovara propisanim uvjetima (član 21.);

d) proizvodi ambalažu za opasne materije a nije pribavilo predviđeno odobrenje (član 22. stav (1));

e) izda odobrenje za izradu ambalaže za opasne materije a nisu ispunjeni propisani uvjeti (član 22. stav (2));

f) opasnu materiju utovara ili istovara na mjestima koja nisu posebno određena za tu namjenu (član 34. stav (2));

g) ne osigura opasnu materiju za slučaj štete prčinjene trećem licu zbog smrti, povrede tijela ili narušavanja zdravlja, oštećenja ili uništenja stvari ili zagađenja životne sredine tokom prijevoza (član 37. stav (3));

h) na željezničkoj stanici, u luci i pristaništu ili u zračnoj luci obavlja utovar ili istovar opasnih materija izvan mjesta koje je odredio nadležni organ (član 40.);

i) mjesto na kome se obavlja utovar ili istovar opasne materije klase 1 ili zapaljivih tečnosti i gasova i drugih opasnih materija ne osigura aparatima ili drugim uređajima za gašenje požara (član 44. stav (3));

j) u zatvorenom prostoru u kome se obavlja utovar ili istovar opasnih materija klase 4.3 ne postavi aparat za mjerenje koncentracije zapaljivih gasova u zraku ili ga redovno ne pregleda i baždari te o tome ne vodi evidenciju (član 45.);

k) prevozi opasne materije vozilom, avionom, vozom, brodom i drugim sredstvima koja nisu tehnički ispravna ili izrađena, opremljena i obilježena u skladu sa propisanim standardima (član 53.);

l) opasnu materiju preda ili primi na prijevoz kao prtljag, osim aparata, naprava i drugih sličnih predmeta koji sadrže minimalne količine opasnih materija koje ne predstavljaju opasnost po zdravlje ljudi i životnu sredinu, a služe za ličnu upotrebu (upaljači - osim upaljača PLAVI PLAMEN ili CIGARETA, šibice - osim samozapaljivih, lakovi i sl.) - član 59.;

m) prevozi opasnu materiju klase 1 bez odobrenja nadležnog organa (član 61.);

o) opasne materije prevozi motornim vozilom koje ne ispunjava tehničke uvjete za prijevoz određene opasne materije (član 70. st. (1) i (2));

- p) opasnu materiju predaje na prijevoz u željezničkom prometu suprotno odredbama člana 75. stav (1) ovog zakona;
 - r) od momenta prijema do momenta isporuke ne osigura čuvanje opasne materije koju prevozi (član 76. stav (1));
 - s) opasnu materiju prevozi teretnim brodovima suprotno odredbama člana 78. ovog zakona;
 - t) opasnu materiju prevozi zrakoplovom suprotno odredbama člana 82. ovog zakona;
 - u) opasnu materiju stavi u poštanski promet suprotno odredbama člana 83. ovog zakona;
 - v) ne dopusti izvršenje nadzora ili ne postupi po naloženim mjerama ovlaštenog lica iz člana 87. st. (2), (3) i (4) ovog zakona;
 - z) ne organizira ili ne obavlja kontrolu nad provedbom mjera i ispunjavanjem uvjeta za prijevoz opasnih materija i izvršenje radnji u vezi s tim prijevozom (član 90.).
- (2) Za radnje iz stava (1) ovog člana kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom od 500,00 KM do 15.000,00 KM odgovorno lice u pravnom licu.

Član 100.

(Novčana kazna i prekršaji za pravno ili fizičko lice)

- (1) Novčanom kaznom od 5.000,00 KM do 20.000,00 KM kaznit će se za prekršaj fizičko lice - obrtnik registriran za obavljanje djelatnosti ako:
- a) pri prijevozu opasnih materija ne preduzima preventivne i zaštitne mjere kojima se osigurava zaštita života i zdravlja ljudi, zaštita od zagađivanja životne sredine i materijalnih dobara te radi sigurnosti saobraćaja (član 3. stav (2));
 - b) nije imenovalo savjetnika prema članu 16. st. (1) i (2) ovog zakona;
 - c) ambalaža u kojoj prevozi opasnu materiju ne odgovara propisanim uvjetima (član 21.);
 - d) proizvodi ambalažu za opasne materije a nije pribavilo predviđeno odobrenje (član 22. stav (1));
 - e) izda odobrenje za izradu ambalaže za opasne materije a nisu ispunjeni propisani uvjeti (član 22. stav (2));
 - f) opasnu materiju utovara ili istovara na mjestima koja nisu posebno određena za tu namjenu (član 34. stav (2));
 - g) ne osigura opasnu materiju za slučaj štete pričinjene trećem licu zbog smrti, povrede tijela ili narušavanja zdravlja, oštećenja ili uništenja stvari ili zagađenja životne sredine tokom prijevoza (član 37. stav (3));
 - h) na željezničkoj stanici, u luci i pristaništu ili u zračnoj luci obavlja utovar ili istovar opasnih materija izvan mjesta koje je odredio nadležni organ (član 40.);
 - i) mjesto na kome se obavlja utovar ili istovar opasne materije klase 1 ili zapaljivih tečnosti i gasova te drugih opasnih materija ne osigura aparatima ili drugim uređajima za gašenje požara (član 44. stav (3));
 - j) u zatvorenom prostoru u kome se obavlja utovar ili istovar opasnih materija klase 4.3 ne postavi aparat za mjerenje koncentracije zapaljivih gasova u zraku ili redovno ne obavlja pregled i baždarenje tog aparata te o tome ne vodi evidenciju (član 45.);

k) prevozi opasne materije vozilima koja nisu tehnički ispravna ili izrađena, opremljena i obilježena u skladu sa propisanim standardima (član 53.);

l) opasnu materiju preda ili primi na prijevoz kao prtljag, osim aparata, naprava i drugih sličnih predmeta koji sadrže minimalne količine opasnih materija, koje ne predstavljaju opasnost po zdravlje ljudi i životnu sredinu, a služe za ličnu upotrebu - (upaljači – osim upaljača PLAVI PLAMEN ili CIGARETA, šibice - osim samozapaljivih, lakovi i sl.) - član 59.;

m) prevozi opasnu materiju klase 1 bez odobrenja nadležnog organa (član 61.);

o) opasne materije prevozi motornim vozilom koje ne ispunjava tehničke uvjete za prijevoz određene opasne materije (član 70. st. (1) i (2));

p) opasnu materiju predaje na prijevoz u željezničkom prometu suprotno odredbama člana 75. stava (1) ovog zakona;

r) od momenta prijema do momenta isporuke ne osigura čuvanje opasne materije koju prevozi (član 76. stav (1));

s) opasnu materiju prevozi teretnim brodovima suprotno odredbama člana 78. ovog zakona;

t) opasnu materiju prevozi zrakoplovom suprotno odredbama člana 82. ovog zakona;

u) opasnu materiju stavi u poštanski promet suprotno odredbama člana 83. ovog zakona;

v) ne dopusti izvršenje nadzora ili ne postupi po naloženim mjerama ovlaštenog lica iz člana 87. st. (2), (3) i (4) ovog zakona;

z) ne organizira ili ne kontrolira provedbu mjera i ispunjavanja uvjeta za prijevoz opasnih materija te izvršenje radnji u vezi s tim prijevozom (član 90.).

(2) Za radnje iz stava (1) ovog člana kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom od 500,00 KM do 10.000,00 KM odgovorno lice u fizičkom licu.

Član 101.

(Novčana kazna i prekršaji za pravno ili fizičko lice)

(1) Novčanom kaznom od 3.000,00 KM do 20.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravno ili fizičko lice koje je registrirano za obavljanje djelatnosti ako:

a) ne prevozi opasne materije klase 3, koje se odnose na naftu i naftne derivate na području Federacije do rafinerije i naftnih skladišta (terminala) željezničkim saobraćajem (član 6.);

b) naredi ili dozvoli da opasnom materijom rukuje lice koje nije punoljetno ili lice koje nije stručno osposobljeno za rukovanje tom materijom (član 19. stav (1));

c) prevozi opasnu materiju u ambalaži koja nije izrađena u skladu s odredbama člana 21. ovog zakona;

d) mjesto na kojem se utovara ili istovara opasna materija nije osigurano propisanim uređajima ili opremom ili ako na vidljivom mjestu nije označeno odgovarajućom oznakom opasnosti (član 39. stav (2));

e) na mjestu na kome se utovara ili istovara opasna materija ne kontrolira ispravnost uređaja ili električnih instalacija, ne organizira fizičku zaštitu tih mjesta ili se ne brine o ispravnosti tehničke opreme i drugih sredstava za gašenje požara na tim mjestima te ne vodi predviđenu evidenciju (član 46.);

f) ne preda prijevozniku dokumente o prijevozu opasne materije u skladu s odredbama člana 49. ovog zakona;

g) u slučaju ispadanja ili prosipanja opasne materije ne postupi u skladu s odredbama člana 58. st. (1) i (2) ovog zakona;

h) se u motornom vozilu kojim se prevozi opasna materija nalaze lica koja nisu članovi posade propisane u članu 72. ovog zakona;

j) brod natovaren opasnom materijom drži u zimovniku a da nisu provedene propisane mjere sigurnosti za uskladištenje i čuvanje opasnih materija (član 79.).

(2) Za radnje iz stava (1) ovog člana kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom od 500,00 KM do 10.000,00 KM i odgovorno lice u pravnom licu.

Član 102.

(Novčana kazna i prekršaj za pravno ili fizičko lice)

(1) Novčanom kaznom od 2.000,00 KM do 15.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravno ili fizičko lice koje je registrirano za obavljanje djelatnosti ako:

a) ambalaža u kojoj se prevozi opasna materija nije označena oznakama opasnosti (član 28.);

b) sa praznim posudama ne postupa na način predviđen u članu 28., odnosno prijevoz prazne neočišćene ambalaže ne obavlja na način predviđen u članu 29. ovog zakona;

c) prijevozno sredstvo kojim prevozi opasnu materiju ili prazne neočišćene posude u kojima su se nalazile opasne materije nema propisane oznake upozorenja ili druge podatke o opasnim materijama (član 35.);

d) opasne materije utovara ili istovara noću bez električnog osvjetljenja ili ako električni uređaji na mjestu utovara ili istovara nisu izrađeni tako da ne mogu izazvati požar ili eksploziju (član 43. stav (2));

e) prevozi opasne materije prijevoznim sredstvom koje nije opremljeno i obilježeno u skladu s odredbama ovog zakona (član 53.);

f) u slučaju nestanka opasne materije tokom prijevoza ne poduzme potrebne mjere u skladu s odredbama člana 57. ovog zakona;

g) se u vozilu kojim prevozi opasnu materiju, osim posade, zateknu i druga lica (član 72.);

h) na vozilu kojim prevozi opasnu materiju ili na cisterni kojom prevozi opasnu materiju obavlja popravke koje mogu usljed iskrenja ili udara izazvati požar ili eksploziju ili oštetiti ambalažu (član 73. stav (2));

i) upravlja željezničkim vozilima natovarenim opasnom materijom a prethodno ne poduzme propisane mjere sigurnosti (član 76. stav (2));

j) u voz uvrsti željezničko vozilo natovareno opasnom materijom suprotno odredbama člana 77. ovog zakona.

(2) Za radnje iz stava (1) ovog člana kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom od 500,00 KM do 8.000,00 KM odgovorno lice u pravnom licu.

Član 103.

(Novčana kazna i prekršaji za učesnike prijevoza opasnih materija)

Novčanom kaznom od 500,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj učesnik prijevoza opasnih materija ako:

- a) poslove savjetnika ne obavlja pravilno i zakonito i u skladu sa propisima i ugovorima iz člana 17. stav (1) ili odbije obavezu stručnog osposobljavanja i polaganja ispita (član 17. stav (2) i član 18. stav (1));
- b) odbije pohađanje stručne obuke i polaganje ispita stručne obuke (član 19. stav (2));
- c) opasnu materiju preda na prijevoz ili je prevozi vlastitim prijevoznim sredstvom a nije pripremio opasnu materiju u skladu s uvjetima za njen prijevoz (član 32.);
- d) utovara ili istovara opasnu materiju na mjestima koja nisu posebno određena za tu namjenu (član 39. stav (1));
- e) neovlašteno pristupi mjestu na kome se utovaraju ili istovaraju opasne materije (član 41.);
- f) za vrijeme utovara ili istovara opasnih materija ne preduzima zaštitne mjere iz člana 48. ovog zakona;
- g) ne obavijesti policiju na čijem su području škole ili predškolske ustanove u čijoj se blizini prevoze opasne materije ili ne koristi druge (alternativne) pravce za prijevoz opasnih materija koje utvrdi Komisija iz člana 91. ovog zakona (član 50.);
- h) upravlja prijevoznim sredstvom kojim se prevozi opasna materija bez propisanih dokumenata (član 52.);
- i) u slučaju nestanka opasne materije prilikom prijevoza ne poduzme mjere za pronalaženje i o njenom nestanku ne obavijesti najbližu policijsku upravu ili stanicu (član 57.);
- j) u slučaju ispadanja ili prosipanja opasne materije ne poduzme mjere da na vidljiv način označi takvo mjesto i spriječi pristup tom mjestu licima i životinjama (član 58. stav (2));
- k) u prtljagu prenosi opasnu materiju ili je preda na prijevoz kao prtljag suprotno odredbama člana 59. stav (1) ovog zakona;
- l) se prilikom prijevoza opasne materije u vozilu zatekne lice koje nije član posade (član 72.);
- m) se u vozilu kojim prevozi opasnu materiju nalaze materije koje mogu izazvati požar (član 73.);
- n) vozač motornog vozila tokom prijevoza opasnih materija u slučaju kvara vozila u toku prijevoza ne postupa u skladu s odredbama člana 74. st. (1) i (2) ovog zakona;
- o) za vrijeme utovara ili istovara opasne materije sa broda ili tankera ili za vrijeme čišćenja i provjetravanja brodova, odnosno tankera obavlja radnju ili upotrebljava sredstvo koje može izazvati iskrenje, požar ili eksploziju (član 81.);
- p) ne postupa po naloženim mjerama ovlaštenog lica iz člana 87. st. (3) i (4) ovog zakona.

XII - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 104.

(Rokovi za donošenje podzakonskih propisa)

Podzakonski propisi iz čl. 95., 96., 97. i 98. ovog zakona bit će doneseni u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 105.

(Rok za korištenje vozila koja ne ispunjavaju propisane uvjete)

(1) Vlasnici ili korisnici vozila kojima se do dana stupanja na snagu ovog zakona obavljao prijevoz opasnih materija a koja u potpunosti ne zadovoljavaju uvjete utvrđene u odgovarajućim odredbama ugovora iz člana 7. stav (1) tačka a) ovog zakona dužni su u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona osigurati za ta vozila sve propisane uvjete za unutrašnji prijevoz na području Federacije.

(2) Ako se u roku iz stava (1) ovog člana za ta vozila ne osiguraju uvjeti propisani ovim zakonom, prestaje njihova upotreba za prijevoz opasnih materija.

Član 106.

(Primjena dosadašnjih podzakonskih propisa)

Do dana donošenja propisa iz čl. od 96. do 98. ovog zakona primjenjivat će se podzakonski propisi koji su se primjenjivali do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 107.

(Prestanak primjene ranijeg zakona)

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje primjena Zakona o prijevozu opasnih materija („Službeni list SFRJ“, br. 2/90 i 45/90) i Zakona o prijevozu opasnih stvari („Narodne novine HRHB“, broj 2/95).

Član 108.

(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA ZAKONA O PRIJEVOZU OPASNIH MATERIJAMA

I – USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Za donošenje Zakona o prijevozu opasnih materija postoji ustavni osnov koji je sadržan u odredbi člana IV A. 20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine. Prema toj odredbi, Parlament Federacije je nadležan za donošenje zakona o obnašanju dužnosti federalne vlasti. Prijevoz opasnih materija je u funkciji zaštite života i zdravlja ljudi kao i slobode kretanja prijevoza opasnih materija. To znači da je ovdje ispunjen uvjet iz Poglavlja II člana 2. (1) a), b) i h) Ustava Federacije BiH. Te odredbe obavezuju Federaciju da je dužna osigurati najviši nivo međunarodno priznatih prava i sloboda. Ovdje se radi o pravu na život, pravu na imovinu i pravu na slobodu kretanja, pa po tom osnovu Federacija ima pravo da ovu materiju regulira svojim zakonom i time stvori pravne pretpostavke da se može zaštititi život ljudi i imovina od ugrožavanja opasnim materijama i sloboda kretanja roba i usluga koje se odnose na opasne materije na području cijele Federacije BiH.

II – RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Razlozi za donošenje ovog zakona proizašli su iz potrebe da se oblast koja obuhvata prijevoz opasnih materija na jedinstven način uredi na teritoriji Federacije BiH.

Donošenje ovog zakona je obaveza proistekla iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropske unije i Bosne i Hercegovine, prema kojem je Bosna i Hercegovina dužna omogućiti slobodno kretanje putnika i roba na nediskriminirajućoj osnovi. S obzirom na to da ne postoji zakon o prijevozu opasnih materija na nivou BiH, a da je u Republici Srpskoj donesen Zakon o prevozu opasnih materija („Službeni glasnik RS“, broj 1/08 od 4. 1. 2008.), neophodno je donijeti Zakon o prijevozu opasnih materija koji bi regulirao prijevoz opasnih materija na teritoriji Federacije.

Prijevoz opasnih materija dio je cjelokupnog prijevoznog sistema Federacije, a posebnost prijevoza opasnih materija je u multidisciplinarnosti, zbog čega je u ovom području potrebno i pristupiti na taj način.

Reguliranje prijevoza opasnih materija tretiraju sljedeći međunarodni ugovori:

Evropski sporazum o međunarodnom cestovnom prijevozu opasnih tvari – ADR i aneks A i B, Ženeva, septembar 1957.;

Konvencija o međunarodnom željezničkom prijevozu – COTIF i prilog – Pravilnik o međunarodnom željezničkom prijevozu opasnih tvari – RID;

Evropski sporazum o međunarodnom prijevozu opasnih tvari unutarnjim plovnim putevima – ADN, maj 2000. godine, Ženeva;

Međunarodna konvencija za zaštitu života na moru – SOLAS, 1972.;

Međunarodni pomorski kodeks za opasne tvari – IMDG Code;

Međunarodni kodeks za sigurnosnu proceduru za prijevoz opasnih tvari u rasutom stanju – BC Code;

Međunarodni kodeks za gradnju i opremanje brodova za prijevoz ukapljenih gasova – IGC Code;

Međunarodni kodeks za gradnju i opremanje brodova za prijevoz opasnih hemikalija u rasutom stanju – IBC Code;

Kodeks za gradnju i opremanje brodova za prijevoz opasnih hemikalija u rasutom stanju – BCH Code;

Međunarodni kodeks za siguran prijevoz brodovima pakiranog osiromašenog nuklearnog goriva, plutonija i visokoradioaktivnih otpada – INF Code;

Međunarodna konvencija o sprečavanju zagađenja koje uzrokuju brodovi, 1973., izmjena Protokolom iz 1973. (MARPOL 73C/78);

Aneks 18. Konvencije o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu i Tehničke institucije Međunarodne agencije za civilno zrakoplovstvo za siguran transport opasnih tvari zrakom – ICAO;

Propisi svjetskog poštanskog saveza – UPU.

Važeći propisi koji reguliraju pitanje prijevoza opasnih materija na području Federacije nisu usklađivani s izmjenama i dopunama prethodno navedenih međunarodnih ugovora koji se dorađuju svake druge godine.

Prijevoz opasnih materija u organizacijskom i tehnološkom smislu čini stalnu opasnost za sve subjekte koji, bilo na neposredan ili posredan način, dolaze u dodir s opasnim materijama, zbog čega su u stalnoj opasnosti za svoje zdravlje, opasnosti od povređivanja i za svoje živote. Također, prostori koji se koriste za opasne materije, vozila, skladišta i dr. stalno su izloženi onečišćenju, eksplozivnosti, zapaljivosti, trovanju, radijaciji, što zahtijeva da se utvrde i provode posebne mjere koje bi onemogućile ugrožavanje životne sredine, kao i života i zdravlja ljudi.

Imajući u vidu posljedice koje mogu nastati u vezi s prijevozom opasnih materija, a što je regulirano međunarodnim propisima, potrebno je donijeti propis koji bi omogućio efikasnije i potpunije provođenje međunarodnih propisa koji reguliraju navedena pitanja, a čiji je potpisnik država Bosna i Hercegovina.

Ovaj zakon ima cilj da se spriječi opasnost i poveća nadzor i sigurnost saobraćaja u toku prijevoza opasnih materija koje svojim eksplozivnim, samozapaljivim i zapaljivim, isparljivim, otrovnim, zaraznim i radioaktivnim osobinama predstavljaju opasnost za sigurnost ljudi, materijalnih dobara i okoliša.

III – OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Koncepcijski i sadržajno, Zakon o prijevozu opasnih materija je sistematiziran u 12 poglavlja, koja čine tematski zaokružene cjeline unutar sadržinski jedinstvenog akta i to: I - Osnovne odredbe, II - Prava i dužnosti organa uprave Federacije i kantona, III - Savjetnik za sigurnost i lica koja prevoze ili rukuju opasnim materijama, IV - Mjere sigurnosti koje se odnose na prijevoz svih vrsta opasnih materija, V - Posebne mjere sigurnosti za prijevoz određenih vrsta opasnih materija, VI - Posebne mjere sigurnosti za prijevoz opasnih materija u pojedinim granama prijevoza, VII - Upravni nadzor nad provođenjem Zakona, VIII - Komisija za nadzor nad prijevozom opasnih materija; IX - Evidencije; X - Podzakonski propisi; XI - Kaznene odredbe i XII - Prijelazne i završne odredbe.

I - **Osnovne odredbe (čl. od 1. do 8.)** sadrže osnovne principe koji se odnose na prijevoz opasnih materija na teritoriji Federacije BiH, a to su: subjekti prijevoza i cilj Zakona, izuzeće od primjene ovog zakona, vrste opasnih materija koje su predmet ovog

zakona, međunarodni ugovori koji se odnose na prijevoz opasnih materija, promjena propisa kod rješavanja po zahtjevu ili službenoj dužnosti u vezi sa prijevozom opasnih materija. Ovo poglavlje je u cijelosti usklađeno sa međunarodnim ugovorima iz člana 7 ovog zakona, koji su ujedno obavezni propisi za vrijeme prijevoza opasnih materija i koji su detaljno uredili postupak prijevoza opasnih materija. Potpisnica međunarodnih ugovora iz člana 7 ovog zakona je Bosna i Hercegovina te su za Federaciju BiH obavezni dokumenti prilikom reguliranja oblasti prijevoza opasnih materija.

U ovom poglavlju definiran je prijedlog Komisije za sigurnost Predstavničkog doma Parlamenta FBiH koji se odnosio na prijevoz željeznicom nafte i naftnih derivata do rafinerije i naftnih skladišta (terminala), a od naftnih skladišta (terminala) do kranjeg kupca cestovnim saobraćajem. Ovaj prijedlog je usaglašen sa Javnim preduzećem Željeznice Federacije Bosne i Hercegovine i Operatorom - Terminali Federacije BiH i utvrđen je rok u članu 107. ovoga zakona, prema kojem je utvrđeno da će se odredba člana 5. Zakona početi primjenjivati u roku od 10 mjeseci od početka primjene ovog zakona. Nije bilo primjedbi i sugestija u vezi sa članom 5. Zakona od drugih organa uprave i pravnih lica.

II - Prava i dužnosti organa uprave Federacije i kantona (čl. od 9. do 14.)

U ovom poglavlju utvrđene su nadležnosti federalnih i kantonalnih organa uprave u vezi sa provođenjem ovog zakona. Nadležnosti za svakog od navedenih organa su određene u skladu sa djelokrugom tih organa utvrđenim Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim organima uprave. A poslovi u vezi s oblasti prijevoza opasnih materija iz nadležnosti Federacije i kantona razdvojeni su na principu praktičnih nadležnosti koje sada važe na terenu u vezi sa prijevozom opasnih materija, odnosno sve što su do sada obavljali federalni organi uprave, odnosno kantonalna ministarstva, to je samo potvrđeno ovim zakonom.

U odnosu na Nacrt zakona, u ovom poglavlju prihvaćena je primjedba i sugestija Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke i kantonalnih ministarstava da se poslovi u vezi sa stručnim obučavanjem za sticanje sertifikata za vozača i ostala lica koja rukuju opasnim materijama organiziraju u okviru drugih organa uprava, jer poslovi koji se odnose na stručnost i osposobljavanje prema Ustavu Federacije BiH nije u nadležnosti Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke.

III - Savjetnik za sigurnost i lica koja prevoze ili rukuju opasnim materijama (čl. od 15. do 19.)

U ovom poglavlju regulirana su pitanja koja se odnose na lica koja su najodgovornija za prijevoz opasnih materija i koja neposredno obavljaju prijevoz opasnih materija. To su savjetnik za sigurnost i vozači čije postojanje predviđaju ugovori iz člana 5. ovog zakona. U okviru ovog poglavlja prihvaćena je primjedba Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke i kantonalnih ministarstava da program stručnog osposobljavanja savjetnika i imenovanje komisije obavlja Federalni MUP.

IV - Mjere sigurnosti koje se odnose na prijevoz svih vrsta opasnih materija (čl. od 19. do 59.)

U ovom poglavlju su uređena pitanja koja se odnose na ambalažu opasnih materija koja su regulirana u ovom zakonu kao posebna cjelina s obzirom na to da je ambalaža prvi

uvjet koji mora da osigura opasnu materiju kako bi se ta materija mogla uputiti u daljnji postupak. Također, u ovom poglavlju utvrđene su dužnosti pravnih i fizičkih lica koja učestvuju u prijevozu opasnih materija, kao i utovar i istovar opasnih materija te sami prijevoz opasne materije. I ovo poglavlje je zasnovano na normama iz ugovora iz člana 7 koje se odnose na navedena pitanja.

V - Posebne mjere sigurnosti za prijevoz određenih vrsta opasnih materija (čl. od 60. do 69.)

U ovom poglavlju su uređena pitanja koja se odnose na primjenu posebnih mjera sigurnosti za pojedine vrste opasnih materija.

VI - Posebne mjere sigurnosti za prijevoz opasnih materija u pojedinim granama prijevoza (čl. od 70. do 84.)

U ovom poglavlju detaljnije su uređena pitanja koja se odnose na posebne mjere sigurnosti kod prijevoza opasnih materija po pojedinim granama prijevoza.

VII - Upravni nadzor nad provođenjem Zakona (čl. od 85. do 90.)

U ovom poglavlju regulirana su pitanja inspekcijskog nadzora u oblasti prijevoza opasnih materija.

VIII - Komisija za nadzor nad prijevozom opasnih materija (čl. od 91. i 92.)

U ovom poglavlju dat je pravni osnov za formiranje komisije koja će pratiti nadzor prijevoza opasnih materija.

IX - Evidencije (čl. od 93. i 94.)

U ovom poglavlju su određene evidencije i organi koji vode te evidencije predviđene ovim zakonom.

X - Podzakonski propisi (čl. od 95. do 97.)

U ovom poglavlju su određeni organi koji su dužni da donesu podzakonske propise prema ovom zakonu.

XI - Kaznene odredbe (čl. od 98. do 102.)

U ovom poglavlju su određeni prekršaji za pravna i fizička lica koji se odnose na prijevoz opasnih materija kao i iznos novčanih kazni za pojedine vrste prekršaja.

XII - Prijelazne i završne odredbe (čl. od 103. do 107.)

U ovom poglavlju su uređena pitanja koja se odnose na rokove za donošenje podzakonskih propisa, rok za korištenje vozila koja ne ispunjavaju propisane uvjete, primjena i prestanak dosadašnjih podzakonskih propisa i datum stupanja na snagu ovog zakona.

IV – USKLAĐENOST PROPISA S EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM

Prijevoz opasnih materija je u cijelosti reguliran međunarodnim dokumentima i to: Evropski sporazum o međunarodnom cestovnom prijevozu opasnih tvari – ADR i aneksi A i B, Ženeva, septembar 1957.;

Konvencija o međunarodnom željezničkom prijevozu – COTIF i prilog – Pravilnik o međunarodnom željezničkom prijevozu opasnih tvari – RID;
Evropski sporazum o međunarodnom prijevozu opasnih tvari unutarnjim plovnim putevima – ADN, maj 2000. godine, Ženeva;
Međunarodna konvencija za zaštitu života na moru – SOLAS, 1972.;
Međunarodni pomorski kodeks za opasne tvari – IMDG Code;
Međunarodni kodeks za sigurnosnu proceduru za prijevoz opasnih tvari u rasutom stanju – BC Code;
Međunarodni kodeks za gradnju i opremanje brodova za prijevoz ukapljenih gasova – IGC Code;
Međunarodni kodeks za gradnju i opremanje brodova za prijevoz opasnih hemikalija u rasutom stanju – IBC Code;
Kodeks za gradnju i opremanje brodova za prijevoz opasnih hemikalija u rasutom stanju – BCH Code;
Međunarodni kodeks za siguran prijevoz brodovima pakiranog osiromašenog nuklearnog goriva, plutonija i visokoradioaktivnih otpada – INF Code;
Međunarodna konvencija o sprečavanju zagađenja koje uzrokuju brodovi, 1973., izmjena Protokolom iz 1973. (MARPOL 73C/78);
Aneks 18. Konvencije o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu i Tehničke institucije Međunarodne agencije za civilno zrakoplovstvo za siguran transport opasnih tvari zrakom – ICAO;
Propisi svjetskog poštanskog saveza – UPU.

Navedene međunarodne dokumente većina evropskih zemalja je ratificirala i primjenjuje ih na svojoj teritoriji prilikom prijevoza opasnih materija.

Navedene međunarodne dokumente je ratificirala i Bosna i Hercegovina te je dužna da prijevoz opasnih materija na području Bosne i Hercegovine obavlja prema tim ugovorima.

Ovdje je bitno naglasiti da se ADR ne odnosi samo na prijevoznike i vozila u užem smislu već, većim dijelom, propisuje obaveze za proizvođače opasnih materija, pošiljaoce, primaocce te druge učesnike koji su uključeni u prijevoz opasnih materija.

Također, važan međunarodni dokument kada je u pitanju kopneni prijevoz opasnih materija je Direktiva 2008/68/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća Evropske unije od 24. 7. 2008. Navedenom direktivom stavljene su van snage direktive: 94/55/EZ, 96/49/EZ, 96/35/EZ i 2000/18/EZ te odluke 2005/263/EZ i 2005/180/EZ koje su se također odnosile na prijevoz opasnih materija.

V – PROVEDBENI MEHANIZMI I NAČIN OSIGURANJA POŠTIVANJA PROPISA

Provođenje Zakona osigurat će Federalno ministarstvo kroz poslove nadzora. Ti poslovi će se obavljati putem upravnog nadzora, koji se sastoji od davanja stručnih mišljenja, dostavljanja informacija i drugo, rješavanja po žalbama na rješenja kantonalnog ministarstva unutrašnjih poslova i inspekcijskim nadzorom koji će provoditi federalni inspektori.

Ovdje je bitno naglasiti značaj komisije koja će biti formirana po osnovu člana 91. ovog zakona, a koja će pratiti i koordinirati svim aktivnostima u vezi sa provođenjem Zakona.

VI – OPIS KONSULTACIJA VOĐENIH U PROCESU IZRADE PROPISA

Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova je u skladu sa zaključcima Doma naroda Federacije BiH održalo javnu raspravu o Nacrtu zakona o prijevozu opasnih materija. Na javnoj raspravi je 70 učesnika iznijelo oko 50 primjedbi i sugestija.

Na osnovu primjedbi i sugestija koje su iznesene na javnoj raspravi i u raspravama na sjednicama domova Parlamenta FBiH, Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova je sačinilo Nacrt zakona o prijevozu opasnih materija, koji je dostavljen na javne konsultacije, a koje su provedene u skladu sa Pravilima i postupcima za izradu zakona i drugih propisa Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 71/14).

Nacrt zakona je oglašen na web stranici Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova, o čemu su pismeno obaviješteni nadležni organi i druga pravna lica radi davanja primjedbi, sugestija i prijedloga u vezi s Nacrtom zakona.

Svoje primjedbe i sugestije su dostavili sljedeći organi i to:

- Federalno ministarstvo prometa i komunikacija - 10 primjedbi i sugestija;
- Bosansko-podrinjski kanton – jednu primjedbu;
- Zapadnohercegovački kanton – jednu primjedbu;
- Javno preduzeće Željeznice Federacije Bosne i Hercegovine - 11 primjedbi i sugestija;
- Međunarodni aerodrom Sarajevo - 20 primjedbi i sugestija;
- Državna regulatorna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost nije imala primjedbi i sugestija;
- Operator - Terminali Federacije BiH – 10 primjedbi i sugestija;
- Federalno ministarstvo zdravstva – 13 primjedbi i sugestija;
- Federalna uprava civilne zaštite – šest primjedbi i sugestija;
- Federalno ministarstvo okoliša i turizma – jedna primjedba i sugestija;
- Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije – tri primjedbe i sugestije;
- Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke – jednu primjedbu i sugestiju;
- Federalna uprava policije nije imala primjedbi i sugestija;
- Ministarstvo odbrane Bosne i Hercegovine – tri primjedbe i sugestije;
- Savez općina i gradova Federacije Bosne i Hercegovine – nije bilo primjedbi i sugestija;
- Ministarstvo unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo – nije bilo primjedbi i sugestija;
- Ministarstvo unutrašnjih poslova USK – nije imalo primjedbi i sugestija;
- Ministarstvo unutrašnjih poslova HNK – nije imalo primjedbi i sugestija;
- Ministarstvo unutrašnjih poslova ZDK – osam primjedbi i sugestija;
- Ministarstvo unutrašnjih poslova SBK – dvije primjedbe;
- Ministarstvo unutrašnjih poslova Tuzlanskog kantona – nije imalo primjedbi i sugestija;
- Ministarstvo unutrašnjih poslova ZHK – imalo jednu primjedbu i sugestiju;
- Općina Hadžići – dvije primjedbe i sugestije;
- Općina Zavidovići – nije imala primjedbi i sugestija;
- Ministarstvo sigurnosti nije se izjasnilo o Nacrtu zakona;

- Ministarstvo spoljne trgovine i ekonomskih odnosa nije se izjasnilo o Nacrtu zakona;
- Ministarstvo prometa i komunikacija nije se izjasnilo o Nacrtu zakona;
- Automotive centar d.o.o Sarajevo – imalo je šest primjedbi i sugestija.

Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova je pažljivo proučilo sve primjedbe i sugestije iznesene od navedenih organa (ukupno 98) te je većinu tih sugestija prihvatilo. Pojedine primjedbe i sugestije su se odnosile na ista pitanja, odnosno na pojedine odredbe Zakona.

Primjedbe i sugestije koje nisu prihvaćene su sljedeće:

- da se umjesto termina „savjetnik za sigurnost“ koristi termin „stručni savjetnik“, jer lice koje obavlja poslove savjetnika sigurnosti obavlja stručne poslove koji su našim pravnim sistemom definirani kao stručni savjetnik.

Ova primjedba nije prihvaćena, jer u Međunarodnog ugovoru o cestovnom saobraćaju (ADR) koristi se termin „savjetnik za sigurnost“ te kao takav ga je potrebno preuzeti u naš zakon.

- Da se u članu 67. Nacrta zakona odredi drugi organ umjesto Federalnog ministarstva zdravstva i kantonalnog ministarstva uprave nadležan za zdravstvo.

Ova primjedba nije prihvaćena jer poslove koji se odnose na otrovne materije su prema važećim zakonima u nadležnosti tih organa, tako da se ne može odrediti drugi organ koji bi izdavao odobrenja koja se odnose na prijevoz opasnih materija.

- Član 57. (stav (3) Zakona nije usklađen s odredbama čl. 26. i 28. Zakona o zaštiti i spašavanju, odnosno odredbama čl. 13. i 15. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu u kojima su utvrđene nadležnosti Federalne uprave civilne zaštite i kantonalnih uprava civilne zaštite, odnosno u navedenim odredbama nije utvrđena nadležnost Federalne uprave civilne zaštite za postupanje u vezi sa sanacijom terena kada je došlo do prosipanja opasne materije.

Navedeno pitanje nije ni moglo biti definirano u gore navedenim odredbama Zakona, jer se poslovi koji se odnose na pitanja opasnih materija reguliraju ovim zakonom.

- Da se član 86. stav (1) tač. a) i c) Nacrta zakona usaglasi s odredbom člana 151. stav (1) tačka 14) i člana 151. stav (2) tačka 12) Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu u kojima je propisano da Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova i kantonalno ministarstvo unutrašnjih poslova obavljaju inspekcijski nadzor nad provođenjem mjera zaštite od požara u pravnim licima i drugim institucijama u privatnom i državnom vlasništvu u saradnji u akcijama policije, vezanim za kontrolu prometa eksplozivnih materija i drugih opasnih materija.

Navedena primjedba nije prihvaćena jer u navedenom zakonu nije uređeno pitanje inspekcijskog nadzora u vezi s prijevozom opasnih materija, već inspekcijski nadzor provođenja mjera zaštite od požara kada je u pitanju promet eksplozivnih i drugih opasnih materija, a to se odnosi, prije svega, na tok proizvodnje eksplozivnih materija i drugih opasnih materija.

VII – FINANSIJSKA SREDSTVA

Potrebna finansijska sredstva za realizaciju predmetnog zakona prikazana su na IFP-DA.

Dodatna novčana sredstva u pogledu izvršenja poslova iz nadležnosti kantona utvrđena ovim zakonom nisu potrebna s obzirom na to da nema dodatnih poslova u odnosu na poslove koje kantoni već obavljaju.